

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcva ulica 5
Predništvo „Domovine“, Knaflcva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 8 Din, polletno 16 Din, celoletno 32 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštnih hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Delo za izboljšanje zdravstvenih razmer v slovenski vasi

Kako se vsa poklicna javnost zanima za zdravstveni napredek naše vasi, dokazuje tudi dejstvo, da je zadnji zdravniški shod na Bledu zlasti obravnaval zdravstvo na vasi. Ravnatelj higienskega zavoda v Ljubljani dr. Petrič je imel o zdravstvenem delu v dravski banovini prav zanimivo poročilo, iz katerega posnemamo:

V mladi jugoslovenski državni upravi se je zdravstveni službi po vzorcu najnaprednejših držav odkazalo izredno široko področje. Z ustanovitvijo higienskega zavoda v Ljubljani v l. 1923. je ozemlje dravske banovine dobilo osrednjo ustanovo, ki ji je ena izmed glavnih nalog skrb za zdravstveni napredek podeželja. Začetek delovanja take ustanove ni bil lahak. Ko se je prebivalstvo s predavanji in številnimi članki pripravilo do spoznanja potrebe izboljšanja zdravstvenih razmer, je higienski zavod kot prvi praktični vzgled v letih 1924. do 1927. izvršil ob sodelovanju prebivalstva izboljšanje zdravstvenih razmer v vasi Lukovici v srezu Kamniku. Zgradil se je prvi zdravstveni dom z javnim kopalščem, zgradila se je preprosta kanalizacija vasi, uredila so se gnojišča, greznice, stranišča in smetišča, stanovanjske hiše so se zdravstveno uredile ter se je oskrbel vodovod. S tem je bil prvi korak storjen.

Ze v letu 1928. je zanimanje za zdravstvo izboljševalna dela v vaseh tako poraslo, da je moral higienski zavod izmed došlih prošenj odbrati za izvršitev le najnujnejše, ker razpoložljivi denar niti od daleč ni zadoščal za ugoditev vsem. Delovnost zavoda se je razširila z ustanovitvijo zdravstveno-tehničnega oddelka ob koncu leta 1927.

Z vsakim dovršenim zdravstvo izboljševalnim delom je zanimanje prebivalstva naraslo, prošnje za pomoč so se množile in niti sedanja gospodarska stiska ni zatrla v prebivalstvu želje po izboljšanju obstoječih nezdravstvenih razmer.

Ko se na primer dogradi v vasi vodovod, kapnica ali zajetje, je zbujeno zanimanje sosednih naselij, prebivalstvo naenkrat občuti potrebo po dobri pitni vodi tudi tam, kjer se doslej ni niti zavedalo, da pije slabo vodo. Zdravstveno-tehnični oddelek je že davno prešibek, da bi mogel zmagovati vse delo, ki ga podeželje prosi od zavoda v pogledu zdravstvo izboljševalnega dela. Ne glede na to so tudi razpoložljiva denarna sredstva zavoda premajhna, da bi se mogle nuditi prebivalstvu v najnujnejših primerih za ta dela potrebne podpore.

Od leta 1928. naprej je higienski zavod zgradil v banovini že osem zdravstvenih domov in eno dežje okrevališče, povsod z javnimi kopalšči, 30 vodovodov, 15 javnih velikih kapnic in mnogo vodnjakov, zdravstveno je izboljšal vrsto studencev, zgradil v varstvo vodnjakov mnogo stranišč, greznic in gnojišč ter sodeloval pri gradnji nadaljnjih 6 vodovodov in dveh javnih kapnic. Razen tega je pripravil mnogo načrtov za vodovode, kapnice, kopalšča, kanalizacije in podobno.

V nasprotju s predvojno dobo se posveča pozornost zlasti najpotrebnejšim krajem, tako kraškemu delu banovine. Ti kraji so najsiromašnejši, obenem pa so naprave za vodno preskrbo prav tu tehnično najtežavnejše in najdražje. V številnih vaseh bo tudi v bodoče mogoča preskrba pitne vode le s pomočjo kapnic. Pri doslej zgrajenih kapnicah služijo kot lovilne ploskve za deževnico strehe poslopij, ki jih je v večini primerov treba šele kriti z opeko. Letne padavine se gibljejo v mejah od 800 do 1200 mm višine, iz česar sledi potreba razmeroma velikih lovilnih ploskev in velikih prostorov kapnic (100 do 120 m²). Tako velike cisterne stanejo po 60.000 do 70.000 Din.

Pravkar pripravlja zavod podrobne načrte za veliki skupni vodovod v Suhi krajini, ki se v glavnem naslanja na predvojni, le v osnutku pripravljene načrt. Za izvedbo načrta je odobrilo ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja 15.000.000 Din. Dolžina vodovodnega omrežja bo znašala 110 km. Tako bodo preskrbljeni s pitno vodo najsiromašnejši kraji naše banovine.

Glede izvrševanja del za preskrbo z vodo kakor tudi sploh vseh zdravstvo izboljševalnih del postopa zavod po zakonu o zdravstvenem izboljšanju vasi in po pojasnjujočih ga pravilnikih. V prvi vrsti se ozira na kraje, kjer je potrebno tako delo iz nujnih zdravstvenih ozirov ali pa je preskrba z vodo izredno težavna. Pot do zdravstvenega izboljšanja je običajno nastopna: Prebivalstvo nekega kraja ali občinsko oblastvo ali pa banovinski zdravnik napravi na higienski zavod prošnjo, v kateri utemeljuje potrebo po vodni preskrbi prebivalstva in prosi, da napravi zavod krajevni ogled, da bi se ugotovila potreba zdravstvenega izboljšanja in se dala navodila o prvih delih, ki so potrebna za uresničenje načrta. Zavod napravi nato krajevni ogled, odvzame vodne vzorce za preiskave, ugotovi število prebivalstva in živine, ki prihaja v poštev za uporabo vode, ugotovi zdravstveno stanje prebivalstva, poizveduje po trebušnih nalezljivih boleznih, ki so se pojavile v kraju v zadnjih desetletjih in priporoči prebivalstvu, da osnuje čimprej vodovodno zadrugo, ki naj začne zbirati sredstva za napravo. Na prebivalstvo odpade v dravski banovini pri delih za vodno preskrbo ena tretjina stroškov, drugi dve tretjini pa na državo in banovino. Prebivalstvo prispeva po večini svojo tretjino s te-

žaskimi deli, z dovozom gradbenega materiala in z lesom. Preden pa napravi zavod načrte, še večkrat pregleda, če gre za vodovodno napeljavo, izvir studenca, ki prihaja v poštev za zajetje, na izdatnost za časa suše.

Dnevna raba vode znaša danes na našem podeželju že 70 do 80 litrov na vsakega prebivalca, kar je v primeri s predvojno dobo zelo mnogo. Ko se je ugotovila primernost in izdatnost vode, napravi zavod načrte in pozove zanimance, da dajo pismeno obvezo, da bodo tretjino vseh stroškov prispevali bodisi z delom ali denarjem, nato pa predloži banski upravi prošnjo, da tudi ona prispeva drugo tretjino. Tretjo tretjino prispeva zavod. Glede na gospodarske razmere prebivalstva je pa ključ za podelitev podpore včasih drugačen. Kolikor je na razpolago brezobrestno posojilo po zakonu o zdravstvenem izboljšanju vasi, ga dobivajo občine za važna taka dela. Vendar pa je sporazum s prebivalstvom v zdravstvenih zadevah mnogokrat zelo težaven. V tem oziru ima prav zdravnik dolžnost, da pouči prebivalstvo o velikem pomenu izboljšanja zdravstva in da ga pozove na slogo. Ko pa je izvršena naprava za preskrbo z vodo, jo je seveda treba stalno nadzorovati in vzdrževati. To spet spada v področje zdravnika, kajti prebivalstvo hitro zanemari te naprave, ki izgubijo zaradi tega postopno svoj zdravstveni pomen.

V zadnjih letih se je začelo zanimati podeželsko prebivalstvo tudi že za javna letna in zimska kopalšča in za kanalizacijo vasi. Higienski zavod dela tozadevne načrte, ne more pa priskočiti na pomoč z denarnimi sredstvi, ker so se mu zmanjšala.

Istotako se stalno dviga stanovanjsko zdravstvo podeželja. Pri novih stavbah se povsod opaža težnja, da si gospodar ustvari svetlo, zračno in suho stanovanje. Razen tega tudi občine kot gradbena oblastva prvo stopnjo dosti skrbno pazijo na to, da se dosedanja zdravstveni nedostaki kmečkih hiš pri novih gradnjah in prezidavah ne ponove. Delovanje higienskega zavoda je tu omejeno na vzgojno delo in napravo načrtov.

Urejevanje greznic in gnojišč vrši higienski zavod le še v redkih primerih tam, kjer je to potrebno v zvezi z zdravstvenim izboljšanjem vodnjakov in studencev. Skrb za zdravstveno ureditev hlevov, gnojišč in greznic prevzema v vedno večji meri kmetijski oddelek banske uprave, ki ga pri tem vodijo zlasti gospodarski oziri. Za te svrhe razdeli vsako leto večje količine cementa s pogojem, da gospodarji grade po strokovnih načrtih. Brez dvoma dviga izvajanje zdravstvo izboljševalnih del na podeželju zdravstveno stanje vasi.

Kmetijski pouk naj bo dobro preišljen

Mnogo papirja se popiše v današnjih hudih časih o tem, kako naj se pomaga našemu kmetu iz hudih težav, v katere ga je pahnila svetovna kmetijska stiska. Strašno mnogo se čuti poklicanih za svetovalce in zdravnike kmetijskih težav. O

kmetovanju je razširjeno mnenje, da pač mora vsak vedeti več o tej stroki kakor preprosti kmet. Že večkrat smo v našem listu opozarjali na žalostno okolnost, da celo v strokovnih listih nasveti niso vedno dobro preišljeni.

Pravkar čitamo v «Kmetovalcu» takšen članek pod naslovom «Več soje!» V njem izpodbuja kmetijski strokovnjak našega kmeta, naj se oprije pridelovanja soje, v Mandžuriji domače metuljnice, ki je kaj slična našemu pritličnemu fižolu. Že več desetletij se pri nas bje vojna za sojo in proti njej. Priznati moramo piscu «Kmetovalčeva» članka, da je dobro zajel v svojem članku vse vzroke, ki so krivi, da naš kmet ni bil zadovoljen s to novo rastlino. Da soja ni dobro uspevala, so zakrivile največ naslednje okoliščine: Sejali smo neprave, prepozne sorte. Opuščali smo nujno potrebno cepljenje semena s posebno vrsto glivic, ki predelavajo dušik iz zraka in ga dovajajo rastlinam. Sadili smo to rastlino v senčni mrzli in težki zemlji, čeprav zahteva soja peščena in apnena tla. Dalje smo jo sadili po navadi prepozno in pregosto. Prav ima pisec, ko piše tudi o visoki vrednosti soje kot tečne krme za našo živino. Pravilno poudarja, da ima sojin zdrob za molzno živino dvakrat večjo vrednost od lanenih tropin in štirikrat večjo kakor pšenični otrobi. Redilni učinek in vrednost sojnega zdroba sta enaka učinku in vrednosti ribje moke, ki jo moramo kupiti za drag denar, medtem ko bi pridelali sojo lahko doma. Pri današnjih nizkih cenah kmetijskih pridelkov se nam izplača živinoreja le tedaj, če pridelamo potrebno tečno krmo doma. Prav važna okolnost pri presoji pravde o soji je tudi dejstvo, da nam dá soja odlično zeleno krmo, ki jo s pridom ansiliramo (kisamo).

Glede vsega tega se strinjamo z g. kmetijskim strokovnjakom, ne strinjamo se pa s trditvijo, da se sojino zrnje tudi vedno drago proda. «Kmetovalec» piše, da kupuje pri nas v vseh količinah sojo Prva hrvatska tvornica olja v Zagrebu. «V zadnjem času pa se je odprl naši soji», kakor nadaljuje «Kmetovalec», «nov trg, in sicer v Nemčiji, s katero je naša država nedavno sklenila trgovinsko pogodbo, in je Nemčija pripravljena odkupiti pri nas ves pridelek soje. To mi je pripovedoval neki koroški veleposestnik in nas je za te izvozne možnosti kar zavidal.»

Nikakor ni res, da se sojino seme drago prodaja. Če pogledamo svetovna tržišča, vidimo, da se prodaja na debelo laneno seme po 300 Din metriki stot, a soja je za polovico cenejša. Potemtakem bi se pridelovanje lanenega semena nekoliko izplačalo, posebno če vzamemo v poštev že vrednost prediva, ki ga dobimo kot pristranski pridelek. Pri soji pa tega nikakor ne smemo trditi, ker bi vrgel hektar, s sojo posejan,

po dosežanih izkušnjah povprečno kakšnih petnajst metriki stotov, kar bi dalo dobrih 2000 dinarjev. Če upoštevamo dejstvo, da zahteva soja vseskozi ročno obdelovanje (saditev, večkratno okopavanje in mlačev), vidimo, da je njena cena mnogo prenizka, saj vrže celo pšenica, s katero je mnogo manj posla, približno isti dohodek kakor soja. Res je, da kupuje imenovana tvornica v Zagrebu razna oljnata semena, med njimi tudi sojo, prav tako res pa je tudi, da zelo slabo plačuje. Ni dolgo tega, ko smo čitali daljšo razpravo, kjer je bilo točno ugotovljeno, da bi moral kmet, ki bi prodal tej tvornici svoje oljnato semenje in bi kupil nazaj tropine, plačati vse prevozne stroške, olje pa bi ostalo za trud tvornici. Res je tudi, da je Nemčija po novi trgovinski pogodbi pripravljena kupiti ves pridelek naše soje,

toda plačati je voljna le cene, ki so danes običajne na svetovnem tržišču.

Kakor smo gori ugotovili, so cene za sojo na svetovnih tržiščih prav nizke. Vzroke za to moramo iskati v nizkih mezdah rumenih kulijev in cenemem prevozu po morju. To je dvoje dejstev, s katerima naš kmet nikakor ne more konkurirati. Tako bodo ostale velike ugodnosti glede soje, ki bi nam jih naj prinesla za dragocene protiusluge trgovinska pogodba z Nemčijo, le na papirju, ker jih naš kmet ne more izkoristiti. Donosna je soja poleg domače porabe le kot semensko blago in je menda tisti koroški veleposestnik imel ta dobiček v mislih.

Kdor hoče našemu kmetu z nasvetom res kaj prida pomagati, ta mora, preden zapiše, trezno presoditi, ali je njegov nasvet izvedljiv.

Kakšno bo letošnje vino

Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru nam je poslalo:

Pod tem naslovom smo čitali v «Slovincu» z dne 21. t. m. (na tretji strani) poročilo iz Svečine, ki pravi, kako zbog deževja močno gnije grozdje, da s trgatvijo ne bo mogoče več čakati, da ljudje že podbirajo in berejo, da vinski mošt vaga le 14 do 15 stopinj, da bo kakovost letošnjega vinskega pridelka slaba in tako naprej. Poročilo nadalje navaja, da ni skoro nobenega upanja več, da bi se to stanje moglo izboljšati, ker se bodo skoro gotovo nalivi proti koncu septembra ponovili. V tem primeru da bo vino slabše kakor lani, ker ne bo trošarine prostega sladkorja na razpolago za slajenje vinskega mošta, kakor je to bilo lani.

Na seji glavnega odbora Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru 22. t. m. smo o stanju vinogradov v dravski banovini temeljito razpravljali in ugotovili, da je zaradi deževnega vremena v drugi polovici avgusta in v začetku septembra gniloba na grozdju v krajih s težko zemljo in z bolj obdelanimi vinogradi res močno nastopila, toda porazna sodba, kakor jo izreka poročevalec iz Svečine v «Slovincu» glede kakovosti letošnjega vina, v splošnem ne ustreza dejstvu. 14 do 15% sladkorja so imeli mošti morda le v posameznih primerih v res prerano trganih vinogradih, med tem ko bodo mošti poznejših trgateg ob koncu septembra in v začetku oktobra dosegli, če ne odlično, pa vsaj prav dobro

kakovost. Na vsak način bo letošnje vino mnogo boljše od lanskega. Zlasti se bodo letošnja vina odlikovala in v ugodnem smislu razlikovala od lanskih po tem, da bodo imela mnogo manj kisline kakor lanska. Letošnja vina bodo zaradi tega bolj harmonična in pitna kakor lanska.

V dokaz, da je temu tako, navajamo v naslednjem sporočilo Ivana Breganta, strokovnega učitelja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ki pravi:

«Kakor vsako leto se tudi letos vrši na tukajšnjem zavodu določanje sladkorja in kisline v moštu vsak peti dan. Običajno se to določanje začne 20. septembra, letos pa smo zaradi zgodnjega zorenja grozdja začeli že 15. septembra. V primerjavo je razen letošnjih podatkov tudi uvaževana tabela o zadevnih rezultatih lanskega leta (sladkor je naveden v odstotkih, kislina pa v odtisočkih):

Sorta	Leto	15. IX.		20. IX.	
		sl.	kis.	sl.	kis.
beli burgundec	1933	—	—	13	19.7
	1934	15.2	11.4	18	11
zeleni silvanec	1933	—	—	12.6	19.6
	1934	13.2	12.6	16.2	11
rdeči traminec	1933	—	—	13	19.9
	1934	16.2	9.9	16.8	9
šipon (srednja lega)	1933	—	—	10.1	21.5
	1934	11.9	14.5	16	13
šipon (višja lega)	1933	—	—	12.3	20.8
	1934	12.2	12.3	16.2	12.3

Milka Adamičeva:

POLKOVNIKOV GROB

Pernek je nalival vina in organistovka je silila s potico. Danica je požirala koščke počasi in premišljala: «Kje neki ostaja Andrej tako dolgo.» Vprašati se ni upala in zato je hlastno posegla spet v pogovor ter nehote spet navezala besedo na Sabino. V istem trenutku pa je ž tudi obžalovala svojo nepremišljenost. Pekle so jo besede laži, ki so ji prihajale na jezik, in čutila je gnus nad samo seboj. Le kako se je mogla tako poniževati!

Hvaležnost ji je priklopila iz dna srca, ko je pričel govoriti Pernek o šolski prireditvi. Danica se je oddahnila in prisrčno povzela besedo. Veselo se razgovarjaje je jela opisovati prizore. Ko je prišel že precej pozno Andrej, je bila izvrstne volje in mu je razigrano, smehljaje se nudila roko.

Začudil se je in skoraj mu je nekaj trpkega spreletelo obraz.

Danica je s svojo fino dušo to opazila. Morda se Andrej tega svojega občutka niti sam ni toliko zavedal, tembolj je vedela Danica, da ni pričakoval od nje toliko rafinirane igre.

Pogreznila se je spet sama vase in kakor oddaleč prisluhnila besedam Andreja, ki se je razgovarjal s Pernekom.

Opazila je, da se vede povsem naravno in niti najmanj ne daje slutiti svoje izpremenjene notranjosti.

Izpremenjene? Danica ni vedela, koliko je resnice v tej besedi. Ali se je Andrej prav zares izpremenil v svojem obnašanju do Pernekovih? Ali ne ljubi več Sabine? Ali si nazadnje sploh ni na jasnem glede občutkov do obeh deklic?

Ona in Sabina. Tu je bila razlika v izberi. Danica je vedela, da bogastva svoje duše ne more primerjati z ozko, preporno Sabinino duhovnostjo.

Ali pa bo Andreja to bogastvo sploh zanimalo? Ali mu ne bo prikladnejša Sabina, ki jo bo mogel pojmovati do sleherne preproste njene misli...

Danica se je predramila. Soj gorečih svečic na drevescu se je ujel z žarom njenih trudnih oči. Organistovka je prižgala prskalnice in Pernek je spoštljivo odgrinjal harmonij. Topli zvoki svetnočne melodije so napolnili ozračje male organistove sobice.

V Danici je vstajal občutek nepopisnega ganotja.

«Da bi bila sama, sama z drevescem in Andrejem...» si je tiho zaželela in ovlažile so se ji oči. Obenem je živo čutila Andrejev pogled na sebi.

Pri cerkvi so zazvonili polnočni zvonovi. Počasi so se jeli pripravljati Pernekovi k polnočnici. Oče je odšel z Andrejem naprej. Za njima sta odšli organistovka in Danica ter se v cerkvi pomešali med ženstvo na levi strani.

Svečan občutek je preplaval srca vernikov, ko so zabučale suhopoljske orgle. Krasni zvoki piščali, pomešani s tiho pesmijo o rojstvu Jezusovem so ustvarjali neko mistično razpoloženje, v katerem so se odpirale duše vernikov na stežaj in koprnele v tibi skrivnosti svete noči.

Danica je mislila... Andrej, babica, Sabina... vsi so prihajali in odhajali v kaosu, ki se je vrtinčil v njeni razboleli se duši.

«Sveta noč, blažena noč...» je tiho plula pesem nad njo...

Danici pa je bilo, kakor da jo pritiska blaženi mir te melodije k tlom, kakor da jo tlači s svojo veličastnostjo in jo razjeda s svojo ljubeznijo.

«Mir ljudem na zemlji...» je čula spet in solze so vstajale v njenih pekočih očeh.

Upirala je topo pogled v rožnat mašnikov plašč in šepetala molitev: «Mir... blaženi mir... o, odpusti meni, blodnici!...»

Opazovala je pisane rute po cerkvi in preskakovala s pogledom od klopi do klopi, a ustnice so ji mehnično šepetale: «Mir, blaženi mir...»

Spet je zablodila z očmi med pozlačene sohe svetnikov, med pisano cvetje v oltarju. Obstala je na drevescu v kotu, ki se je svetilo in lesketalo v odsevu sveč. Vse se ji je ta trenutek zazdelo kakor bestrobarva navlaka, ki mora biti Jezuščeku odveč. Kakor pisana ječa iz omrežja kipov, cvetja in slik...

«O Jezušček, ti, ki ljubiš bolna srca,» je molila Danica, «vzemi moje ubogo srce. Živo je in

laški rizling	1933	—	—	12.4	16.2
	1934	14	10.8	15	9.4
renski rizling	1933	—	—	12.5	19.5
(nižja lega)	1934	14.5	12	15	11.5
renski rizling	1933	—	—	12.6	20.4
(višja lega)	1934	14.2	12.7	16.6	11.5

Ob lepem vremenu, ki smo ga imeli v drugi tretjini septembra, je grozdje pridobilo v teku petih dni 3 do 4 % na sladkorju. Istočasno je nazadovala kislina. Če s trgatvijo ob lepem vremenu počakamo, kjer je to le mogoče, do konca septembra in prve dni oktobra, bom na sladkorju pridobili najmanj še 3 % in kislina se bo zmanjšala, s čimer bodo zadovoljni vinogradnik, vinski kupec in naš rabnik, kajti vinske letine, ki nam dajo mošče z 18 do 20 in še več odstotki sladkorja, so bolj redke in jih štejemo med kakovostno prav dobre.

Državnim upokojencem v vednost

Dravska finančna direkcija v Ljubljani je poslala Društvu državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani naslednji dopis:

«Da bodo državni upokojenci v letošnjem oktobrskem roku vložili pravilne prijave za prejetje draginjskih doklad, izvolite objaviti ta-le opozorila o izplačevanju draginjskih doklad državnim upokojencem:

V prvi polovici oktobra vsakega leta mora vložiti vsak upokojenec in upokojenka, ki prejema pokojnino od dravske finančne direkcije v Ljubljani, prijavo za sprejetje osebne in rodinske draginjske doklade (v aprilu se prijave odslej ne bodo vlagale več).

Prijave, ki jih upokojenci vložijo pred oktobrskim rokom ali pa po tem roku, se obravnavajo, kakor da niso bile predložene v predpisanem roku.

Zaradi pravilne sestave svojih prijav naj se upokojenci ravna po teh-le navodilih:

1. Vsak upokojenec in upokojenka naj zapišeta na svoji prijavi:

a) Številko svojega likvidacijskega lista, ki je zapisana na kuponu vsake čekovne nakaznice, po kateri dobi svojo pokojnino, ali pa naj prijavi priloži kupon (čekovna številka 10.011 je na vsakem kuponu ista in je za evidenco upokojencev brez pomena).

krvavi od bolečine. Naj ti bo ljubše od cvetja v oltarju, od mrtvega soja sveč... Tebi naj gori, moj mili Jezušček! Sabini povrnem Andreja. Ne maram biti ubijalka, niti tatica. Njen naj bo, samo njen in nikoli več naj nezvesta misel ne oskruni mojega srca.»

Duhovnik je podelil blagoslov in cerkev je zdaj skupno zapela: «Sveta noč, blažena noč...»

Danica je vstajala duša v nepojmljivem veselju. Pritegnila je s svojim zvonkim glasom, ki se je po čistoči močno razločil od drugih. Njena pesem je bila pesem zahvale.

Zmagala je, z lahkoto je zmagala nad samo seboj. Mir se bo znova naselil v njeno dušo, mir, ki bo združen s čistim sojem nedolžne sreče...

Pred cerkvijo sta čakala Pernek in Andrej. Danica se je z veselo vljudnostjo zahvalila organizatorjem za gostoljubnost in podala tudi Andreju roko.

«Saj imava vendar isto pot, gospodična!» se je začudil Andrej.

«Da, saj res!» je prikimala ter se na tihem spomnila svoje obljube v cerkvi.

Pozdravili so se in Andrej je sledil Danici, ki je s čudno naglico brzela. Prehitevala sta ljudi, ki so si svetili z dolgimi gorečimi treskami in se glasno pomenkovali.

«Midva nimava luči, a najdeva tudi tako pot», je napol v šali menil Andrej; Danica pa je molčala.

Vsa nesnaga izgine iz perila, če ravnote z njim po Schichtovi metodi. Čez noč, ko se perilo z Žensko hvalo namaka, se nesnaga odmoči - drugi dan pa čisto izgine, ko ga operete s Schichtovim terpentinovim milom.

b) Točno zvanje, kakor je navedeno v odločbi o odmeri pokojnine, ne pa, kakor zapišejo nekateri, le «upokojenec» ali celo «zasebnik».

c) Pristojno občino svojega bivališča. Tudi vsakokrat, kadar se upokojenec preseli iz ene

občine v drugo, mora k svoji vlogi, ki jo pošlje dravski finančni direkciji, priložiti tudi potrdilo občine, odnosno policijske uprave, katerega dne se je preselil.

2. Na vsa vprašanja v posameznih razpredel-

Pred šolo se je tiho ustavila. «Čemu si bila vso pot tako tiha?» jo je nežno vprašal Andrej.

«Ne vem! Toda menim, da bi bilo bolje, če bi ne bila šla k Pernekovim.» Glas se ji je nedolžno zatikal, ko je govorila, toda koj nato je dostavila hlastno: «Ah, ne... ne, je že bolje tako!»

«Zakaj? Čemu?» je silil Andrej z vprašanjem. «Uganka si mi že ves večer. Najprej te najdem razposajeno, veselo, da sem se moral skoraj zažuditi tvoji dobri volji. Spet mi nato ni ušla tvoja zamišljenost in v cerkvi si bila kakor zamaknjena. Gledal sem te. Videla si se mi tako blede. Danica, kaj ti je?» Nežno jo je prijel za komolec in ji izkušal z levico dvigniti podbradek, da bi ji pogledal v žalostne oči.

«Trpim, Andrej! Neznosno je to!» je šepetala, a po licu so ji tekale solze.

«Vendar mi obljubi, da mi boš pomagal nositi breme, katero sem si pravkar naložila...!»

«Pomagati ti je vneto zatrdil. «Obljubim ti!»

«Sklenila sem namreč...» je počasi nadaljevala in ga napeto gledala, «sklenila sem, da se ti odpovem, Sabinin si in ostaneš, Andrej!»

Andrej je široko razprl oči.

«Danica!» Stisnil ji je roki, da jo je zbolelo. «Boš pomagal?» je hlipela.

«Bom, ako boš zares hotela. A samo da namigneš, pa sem spet tvoj... Razumeš, Danica.» Razšla sta se s poljubom. Danica pa je še dolgo jokala tisto noč in šele proti jutru ji je za-

klopil od joka otekle veke spanec, ki je bil skoro podoben omotici.

V.

Na Stefanovo so v šoli igrali. Danica je imela vse v rokah. Bilo jo je povsod dovolj, kajti nikjer ni šlo dalje brez njene spretnosti roke. Za zastorom je pomagala postavljati in urejati kmečko izbo. Nato je odbrzela v sosedni razred, kjer je upraviteljeva gospodinja pomagala oblačiti igralce. Kmetje in kmetice so počasi polnili v dvorano izpremenjeni in s smrekovino okrašeni šolski razred. Dosti mater in očetov je bilo med njimi, ki so z zanimanjem pričakovali nastopa nadebudnih malčkov in že vnaprej bili ponosni nanje.

Vedeli pa so vsi, da gre vsa hvala za to le vrli mladi učiteljici in v sru so jo vzljubili. Čudili so se po tišem drobni, mali, črni deklici, ki je švignila zdaj tu, zdaj tam, urejala prostore, dajala navodila in kako je končno prikorakala s četo svojih malih igralcev ter izginila z njimi za oder. Andrej je prihitel med zadnjimi ter zavezal enega prvih prostorov.

Za odrom je zazvončkljalo. Nekoliko s težavo se je dvignil zastor in na oder je stopila deklica v svečani beli obleki. Z lahnim priklonom je pričela deklamirati dolgo narodno pesem. Po nekoliko z zadrego prednašanih uvodnih vrstah ji je zaživelo drobno ličce in s pogumom, ki bi ji ga človek komaj prisodil, je nadaljevala ter prav smiselno naglašala posamezne besede. Verzi

kih prijave je treba odgovoriti z besedami v obliki kratkih stavkov, kakor na primer: «Ne izvršujem nobene obrti», «Nimam nobenih dohodkov» in podobno; če se odgovarja na vprašanje samo z «da» ali «ne», če se prostor v razpredelku prečrta ali pa pustí celo prazen, prijava ni veljavna.

3. Prijave morajo biti izpolnjene in podpisane lastnoročno, in sicer s črnilom. S strojem ali pa s svinčnikom pisane prijave se bodo upokojujencem vračale, ker take listine niso veljavne.

4. Navedbe o višini zasebnih dohodkov, ki jih imajo upokojujenci ali upokojujence in njih rodinski člani, potrdijo na prijavi izključno davčne uprave, ne pa občine, ki pri nas ne pobirajo davkov.

5. Za vsakega otroka, starega nad 16 let, za katerega se zahteva izplačevanje rodbinske draginjske doklade, se mora priložiti potrdilo o rednem šolanju. Na teh potrdilih morajo biti navedena poleg učenčevega imena tudi ime, zvanje in bivališče upokojujence, očeta ali matere, dalje, ali uživa učenec od domačih ali tujih naprav šolsko ali znanstveno štipendijo, podporo ali ustanovo, ki znaša več kakor 200 Din na mesec.

6. Za dokaz, da neomožena hčerka še vodi gospodinjstvo očetu, ki je vdovec, potrdita na prijavi dva aktivna ali upokojena državna uradnika.

Ob tej priliki se državni upokojujenci in upokojujence opozarjajo, da morajo javiti dravski finančni direkciji v Ljubljani vsako izpremembo v družinskem in imovinskem stanju, ki ima za posledico, da jim osebna ali rodbinska draginjska doklada ne pripada več. Zlasti so dolžni tako j javiti, če se otroci nehajo šolati med šolskim letom, če dosežejo dohodek nad 200 Din mesečno bodisi v denarju ali naravi, če hčerka neha voditi očetu, ki je vdovec, gospodinjstvo in če otrok umrje.

Ne glede na oktobrski rok za vložitev prijav mora vložiti vsak državni upokojujenec, preden se mu začne izplačevati pokojnina, prijavo za prejemanje draginjskih doklad, sestavljeno po gornjih navodilih, kateri priloži tale dokazila:

- a) za uživanje rodbinske draginjske doklade za ženo poročni list;
- b) za izplačevanje rodbinskih draginjskih doklad za otroke njih rojstne liste;
- c) če se zahteva rodbinska draginjska doklada za otroka, starega nad 16 let, ker je trajno nesposoben za delo in pridobivanje, potrdilo dveh

državnih ali samoupravnih zdravnikov, da je nesposobnost za pridobivanje nastopila pred 16., odnosno če se je otrok redno šolal, pred njegovim 23. letom starosti.

Listine k a) in b) morajo biti v originalu ali pa v prepisu, overjenem pri pristojnem sodišču. Vse te listine so proste takse; če je na njih označeno, da so izdane zaradi prejemanja draginjskih doklad.

Poročni in rojstni listi otrok se prilože samo k prvi prijavi ob upokojitvi, pozneje pa samo, če nastanejo izpremembe v rodbini, ob rojstvu otrok ali ob ponovni poroki.

Tiskovine za prijave je založilo Društvo državnih upokojujencev in upokojujence v Ljubljani. Izvod stane 1 Din. Dobe se tudi v trafikah v večjih krajih. Kjer se ne dobe, je zadeva upokojujencev, da zainteresirajo v vsakem kraju enega trafikanta, ki bo imel te tiskovine na zalogi. Pri posameznih naročbah se naj priloži v pismu znamka za 1 Din 50 p za tiskovino, poštnino in ovitek. Društveni člani dobe pravočasno po en izvod brezplačno.

Važno obrtniško posvetovanje v Zagrebu

V nedeljo 23. t. m. se je vršilo v prostorih Zveze hrvatskih obrtnikov v Zagrebu pod predsedstvom gosp. Milana Ramuščaka posvetovanje odposlancev vodilnih obrtniških društev iz vse države. Predmeta razprav sta bila prireditve obrtniškega tedna in vprašanje ustanovitve entotne obrtniške zveze za vso državo. Iz dravske banovine so bili navzočni predsednik osrednjega odbora za Slovenijo g. Josip Reberk in člani gg. Vahtar (Maribor), Malovič (Novo mesto), Igljč (Ljubljana) in Žabkar (Celje) in za Društvo jugoslovenskih obrtnikov g. Lovro Pičman.

Po daljših razpravah je bil sprejet zaključek: Zaradi manifestacije svoje zavednosti in obrtne delovnosti in propagande obrtnih izdelkov priredi obrtniško letos po vsej državi obrtniški teden, ki se začne 1. in konča 8. decembra. Priporoča se vsem obrtniškim ustanovam in organizacijam, da se vrše zbori, sestanki in proslave obrtniškega tedna na prvi dan tega tedna (1. decembra) in da se tega dne prečitajo na sestankih poslanice, ki se bodo razposlale v ta namen.

Geslo obrtniškega tedna je: Osnova narodnega blagostanja je krepak rokodelski stan. Izdajo se nadalje enoten propagandni plakat in značke ter se pripravijo tri poslanice, od katerih izdela eno Zagreb, drugo Ljubljana in tretjo Beograd.

Pri razgovorih o skupni organizaciji obrtništva za vso državo se je ugotovilo, da se glede tega še niso storili nobeni sklepi, kakor so o tem napačno poročali nekateri časopisi («Zanatlija», «Obrtnik»), temveč so se vodili samo neobvezni razgovori. Že pred več leti se je ta misel sprožila na vsedravnem zboru obrtnikov v Celju. Potrebno je, da se to vprašanje še temeljiteje preuči in se zaslišijo vse zvezne obrtniške organizacije v državi.

Politični pregled

V najkrajšem času

bosta Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija odpotovala v Sofijo,

da vrneta lanski obisk bolgarski kraljevski dvojici. Na ta poset se, kakor poročajo iz Sofije, prebivalstvo v Bolgariji pripravlja z velikim navdušenjem. Vsem je še v spominu iskreni sprejem, ki ga je bil lani deležen bolgarski kraljevski par v Jugoslaviji. Jugoslovensko-bolgarski odnosi se bodo s tem obiskom še poglobili in postali še bolj pristrčni.

V Beogradu se je v ponedeljek začelo tretje zasedanje gospodarskega sveta Male antante.

Otvoril ga je naš zunanji minister g. Jevtić. Delo se je razdelilo med več odborov, ki bodo preučili posamezna vprašanja, tako medsebojno trgovinsko izmenjavanje blaga, promet med vsemi tremi državami, medsebojni tujski promet, vzajemno sodelovanje med poštnimi hranilnicami in druga vprašanja. Celoten gospodarski svet se bo spet sestel, ko odbori zaključijo svoje delo in mu predložijo svoja poročila.

V Ženevi, kjer zaseda zdaj Društvo narodov, se francoski zunanji minister Barthou prizadeva doseči zblizanje med Italijo in Malo antanto.

Te dni je namreč imel Barthou z italijanskim odposlancem pri Društvu narodov dolg razgovor

so ji tekli gladko, tuintam jih jecelo spremljala z občuteno kretnjo.

Danica je imela dosti truda, preden je pripravila deklico do tega smiselnega prednašanja.

A ljudem je ugajalo in zaploskali so deklici hrupno. Tudi Andrej je pomagal. Vedel je, da je to laskavo obnem za Danico.

Še nekaj deklamatorjev je nastopilo in ljudje, očetje in matere so vsakemu posebej izražali svoje polno priznanje z navdušenim ploskanjem.

Ko so prikorakali pevčki in se postavili v polkrog na odru, je občinstvo poslušnilo. Slišal bi bil miško, če bi škrtnila v kotu.

Učiteljica je na odru intonirala pesem in trenutek nato se je razlegla po dvorani pesmica malčkov, ki je zvenela kakor prebujanje pomladnih zvončkov. Otroška grla so se dobro držala. Odpeli so z lahkoto in največjim veseljem.

Ploskanje, ki je sledilo, se kar ni hotelo poleči. Ljudje so bili ginjeni. Da znajo njih otroci tako lepo in ubrano peti, tega doslej niso vedeli.

Sledilo je še nekaj pesmic, veselih in lahkotnih kakor bister potoček, ki žubori pomladi med mlado, zeleno travico. Otroci pevčki so čutili, da zmorejo in srčeca so jim vzkipela, da so odpeli prešerno in z žarečimi lici.

Sledil je kratek odmor. Ljudje so izmenjavali vtiske, hvallili otroke in dobro učiteljico.

Andrej je sedel poleg kmeta Zelnika in organista Perneka.

«Vešča deklica to, ta učiteljica», je dejal Zelnik zadovoljno.

«Vidi se, da ljubi otroke!» je pohvalil Pernek. «Da, dobra mati bo to!» je nehote zinil vmes Andrej.

Za zastorom je bilo slišati neko ropotanje.

«Za igro pripravljajo», je pojasnjeval Pernek, vendar ga je Andrej komaj še slišal, ker se je zamislil na račun svoje prejšnje opazke in je bil od tega trenutka dalje nekako vase zamaknjen. Komaj je opazil, ko se je dvignil zastor in se je pričelo predvajanje igre. Nekajkrat ga je podregnil Zelnik, češ, glejte, kako se drži moj mali Jurče, kakor bi že najmanj 30 let prenašal težave gospodarstva.

Res je bil videti Jurče kaj resen in skoro smešno ljubeč, ko je igral gospodarja, priletnega moža, gubančil svoje otroško lice v prisiljene gube ter se praskal za ušesi, kakor da mu leze cel roj sitnih skrbi za vrat.

Nič manj resna in odločna ni bila njegova partnerica Bosjanova Polonka. A Petkov Dorče je kot njun sinko po igralski spretnosti prekašal vse.

Andrej se je tuintam lahko zasmel. Ugajal mu je mali Dorče. A polagoma so se mu misli spet okrenile in se je izgubljal v njegovo smer.

«Dobra mati bo!» je bil prej dejal. Dobra mati, dobra žena! A komu? Mar njemu? Ali je to mogoče? In Sabina?... Sabina je vrtala v njegovem srcu kot daljnja, že nekoliko obledela slika, a čutil je še vedno, da mu je spomin nanjo zelo ljub. Da, rad je imel Sabino še vedno, to je

vedel... a Danico, ki je stopila tako nenadno in s tako vročo dušo med njiju, njo je ljubil, oboževal, za njo je trpel.

Zmotil ga je spet poniglavček na odru, ki je očitno kazal igralski talent in je vplival s svojo prepričevalno, otroško igro skozi vso temo Andrejevih misli.

Andrej je pričel paziti na smisel igre, vendar spet ne za dolgo. Spet in spet je moral misliti na njo, ki mu je stavila pred življenje hud rebus.

Odkar mu je bila Danica dala slovo, še ni imel prilike, da bi z njo na samem govoril. Hotel je to storiti danes po predstavi. Skoro ni mogel smatrati njene izjave zadnjič za resno. Zadelo ga je in čutil se je, zakaj je bila napravila ta nenadni sklep. Saj ga je vendar ljubila, o tem ni dvomil. A da je hotela biti plemenita, da je hotela s silo zamoriti to svetlo zvezdo sreče, ki je imela zanjo pomen življenja, kakor se je sama izrazila. To ga je nepopisno bolelo. Drugi na ljubo se je hotela žrtvovati. Tega ni smel dopustiti. In vendar, če je takole pomislil, je bil to edini pametni izhod, ki si ga je mogel misliti.

Sicer pa, koliko časa je trajala njuna ljubezen. Komaj nekaj tednov. Ali je tedaj mogoče, da bi se bila vsidrila tako globoko v njenem srcu, da bi drug drugega ne mogla pozabiti?

Morda pa je to slovo le ena izmed kapric v mestu vzgojenega dekleta in potem njena žrtva ni tako velika, kakor se vidi njemu samemu.

(Dalje prihodnjič.)

o politični in gospodarski ureditvi Podunavja. Gre zlasti tudi za to, kakor pišejo pariški listi, da se uredi sporna vprašanja med Italijo in Jugoslavijo, pri čemer da bo posredovalno vlogo imela Francija.

DOPISI

BREZJE-MOŠNJE. Redkokdaj omeni «Domoljub» Mošnjje, a še takrat, kadar se to ime pojavi v njem, je zavito v tako čudno, po zastarelem dišečo kopreno, da človek, ki naše razmere pozna, ne ve, ali čita sodoben časopis ali kroniko izredno počasnega duševnega razvoja nekaterih naših «odličnikov», ki do danes niso v svojem razvoju dosegli ničesar več, kakor da so premagali nepismenost in da to, s tujo pomočjo doseženo pridobitev izrabljajo v medvrstično zafirkavanje naših zaslužnih in marljivih nacionalnih delavcev. V letošnji 38. številki «Domoljuba» beremo iz Mošnjje med drugim tole: «V cerkvi pogrešamo nadzorstva pri mladini, ki smo ga bili vajeni, ko je bila med nami še zaslužna gospodična Faturjeva. Ker so otroci prepuščeni v cerkvi samim sebi, ni čudno, če so pozabili, da je njihov prostor pred oltarjem. Kako veseli bi bili starši, ako bi imeli nekoga, ki bi v cerkvi na otročad pazil in ji z lepim zgledom kazal, kako je treba biti pri sv. maši.» — Pisec je imel očitno namen, udariti po našem učiteljstvu. Vprašamo ga: kaj bi ukrenilo cerkveno oblastvo, če bi gospod šolski upravitelj prepovedal otrokom sedeti v cerkvi v klopih in bi jih nagnal pred oltar, ko vendar odločanje in porazdelitev prostora v cerkvi spadata le v področje gospoda župnika? Zdi se nam, da bi pisec «Domoljubovega» dopisa ali pa kak njegov tovariš bil med prvimi, ki bi z dopisom v «Domoljubu» napadel g. upravitelja, da se nedostojno in samolastno vtika v zgolj cerkvene zadeve! Kakor smo obveščeni, je navedeno pisanje v «Domoljubu» vzbudilo ogorčenje v cerkvenih in šolskih vrstah, ker šolsko upraviteljstvo ni v tem oziru ničesar zakrivilo, kajti cerkveno oblastvo ga ni povabilo v pomoč za vzdrževanje reda v cerkvi. Oboji so mnenja, da gre v tem primeru bodisi za posameznika bodisi za maloštevilno skupino, ki ni zadovoljna s soglasjem, ki vlada med tukajšnjo duhovščino in učiteljstvom, četudi oba stanova pri nas zastopata morda različne smeri glede na notranjo

državno politiko. Če je pisec članka tako zelo vnet za red v cerkvi, ga vprašamo, ali mu je tako hudo stopiti h g. župniku in mu pojasniti nevedčnost. Vprašamo ga tudi, ali se zaveda, da je v svoji «gorečnosti» v istem dopisu, ki je v njem tako odlično pohvalil g. p. Benvenuta (Beneventa), dal njemu tudi najslabše izpričevalo, kajti le o n k o t k a t e h e t je bil dolžan, paziti na red v cerkvi! Doslednost je lepa lastnost, sloga je glavna gonilna sila na poti k napredku! Prepričani smo, da tega «Domoljubov» dopisnik iz našega kraja ne ve, zato upamo, da mu bo ta naš odgovor dobro došel, kajti če mu v drugem ne bo koristil, ga bo obogatel vsaj za ta dva pojma.

KOSTANJEVICA NA KRKI. Zvezna strelska družina je priredila v nedeljo 16. t. m. tekmo, katere se je udeležilo znatno število tekmovalcev in strelcev netekmovalcev. Tekmovalci so streljali iz poljubnega stava brez naslona. Izidi tekme so: I. tarča «Kostanjevica»: 1.) Troha Janko 89, 2.) Kotar Jožef 79, 3.) Likar Josip 79; II. tarča «Dolenjsko»: 1.) Troha Janko 77, Kotar Ivan 75, 3.) Globevnik Ivan 75; III. tarča «Studena»: 1.) Likar Josip 84, Kotar Jožef 80, Šutar Blaž 80 (vse številke so odstotki). Tudi ostali strelci so dobro streljali. Deževno vreme je udeležbo na tekmi znatno omejilo.

LITIJA. V nedeljo 30. t. m. in v ponedeljek na sejmski dan 1. oktobra bo v litijski šoli razstava sadja in kaktej. Za razstavo primerno blago naj se odda do petka 28. t. m. v šolski pisarni.

METLIKA. Sadna letina v metliškem srezu je letos slaba, ker jablane in češplje niso obrodile. Le silno redke so jablane, ki so imele po nekaj sadov. Izredno polne so bile letos hruške, zlasti tepke, ki so se pod obilico plodu kar šibile. Večino so jih kmetje kar sami sprešali, a nekaj vagonov jih je bilo izvoženih. Češplje so dobro rodile samo v okolici Radatovičev in so jih po ceni 20 Din za mernik izvozili nekaj vagonov. Izvrstno so letos rodile tudi breskve. Ljudje ne pomnijo takšnih množin tega sadja. Prodajajo jih 10 kosov za 1 Din, a v Karlovcu so še cenejše. Orehi so v nižjih legah slabo obrodili, v višjih okoli Radovice in Lovice pa dobro. Prav dobra letina se obeta letos za kostanj.

REMSNIK. Tudi na naši severni meji se premika kolo časa. Te dni je postala naša trirazredna šola štirirazrednica. Saj je pa razširitev šole bila nujno potrebna, ker je število šolskih otrok naraslo tako, da je bila porazdelitev v tri razrede nemogoča. Veselimo se napredka, ker je

z razširjenjem šole pridobil ves kraj, najbolj pa rod, ki zdaj šolo poseča, in rodovi, ki jim še bo naša narodna šola vir prosvete.

SV. BARBARA V HALOŽAH. Pred tedni nas je zapustil upokojeni g. Mirko Kosi, ki je bil od leta 1899. pa do leta 1934. nepretrgano pri nas na sedemrazredni osnovni šoli učitelj in zadnjih pet let šolski upravitelj. Bil je splošno priljubljen. Odrasli njegovi učenci so mu prav hvaležni za vse nauke, ki so jih bili deležni od njega. G. Kosi se je tudi zelo brigal za šolsko kuhinjo. Zbiral je pridno darove v denarju in v živilih s svojimi sodrujniki in tako pripomogel naši ubogi deci, da je dobivala v zimskem času toplo kosilo. Preko 15 let je bil vesten tajnik v tukajšnji Posojilnici. V 35letni dobji svojega bivanja med nami je bil postal pristen Haložan. Rad se je pogovarjal z dobrimi možaki o raznih rečeh ter jih izpodbujal k izboljšanju gospodarstva. Bil je član vseh tukajšnjih narodnih in gospodarskih društev, tako Sokola, JNS, podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, Podpornega in Bralnega društva. Vse funkcije pri teh društvih je vodil vestno in natančno. Za vso njegovo neumorno delo mu izrekamo iskreno zahvalo z željo, da bi preživel še mnogo srečnih in zdravih let na svojem novem domu v Mariboru.

SEMIČ. Gasilci so 9. t. m. proslavljali 40letnico svoje organizacije ter slovesno razvili svoj prapor. Zvečer je bil obhod gasilske čete z godbo, potem pa je bila prirejena podoknica kumici gospe Anj Erzinovi in kumu gospodu Ivanu Zupanu iz Ljubljane. Počaščenca sta se lepo zahvalila. Slavnost je otvorila budnica. Po službi božji za umrle člane so obiskali gasilci grob društvenega ustanovitelja dekana g. Aleša kakor tudi grobove svojih pokojnih tovarišev na pokopališču pri Sv. Duhu. Proslave so se udeležili gasilci iz Vrčic, Petrove vasi, Črnomlja, Gradača, Stranske vasi, Krupe, Metlike, Črmošnjic, Poljan in iz Drašič. Novi prapor je četrti gasilski prapor v Beli Krajini. Po slavnosti so se vršile okrožne tekme, katerih so se udeležile čete iz Stranske vasi-Krupe, Vrčic in Semiča. Prvo mesto je zavzela četa iz Semiča, drugo četa iz Vrčic, tretje pa četa iz Stranske vasi. Vse čete pa so se izkazale z vzorno izvežbanostjo, ki je žela pri občinstvu navdušeno priznanje. Načrt za gasilski prapor je napravil g. Gaspari, izdelal pa ga je zavod za žensko domačo obrt pod vodstvom ravnatelja g. Račiča. Ta prapor je prvi, ki je bil v naši banovini izdelan po predpisih gasilske zveze.

FARAONOV DEDIČ

Povest iz nekdanjih dni.

Po Maksimilijanu Kernu priredil B. R.

Prvo poglavje.

Nenavadno odkritje.

Kakor ogromna bela ptica je rezal parnik «Albatros» valove Sredozemskega morja. Beli galebi, glasniki bližnje kopne zemlje, so ga obletavali.

Na palubi je bilo zbrano vse polno gostov. Po večini so bili izletniki, ki so komaj čakali, da zagledajo v daljavi prve obrise afriške celine.

Blizu poveljniškega mostička je sedel na ležalnem stolu zagorel mož osem in dvajsetih let. Tudi na njegovem obrazu se je brala nestrpnost, ki je prevzela vso ladjo. Strmel je v daljavo, v naročju pa mu je ležal list papirja — brzojavka, ki je bila vzrok, da se je odpravil na dolgo pot.

Takole se je glasila:

Dr. Mirko Sodnik, Ljubljana.

Pridi takoj v Kairo. Nenavadno, skoraj neverjetno odkritje.

Hudales.

Doktor Sodnik, katerega ime smo spoznali po tej brzojavki, je bil že znan zemljepisec po vsej Evropi. Šeprav je bil razmeroma še mlad. Njogo-

ve razprave, zlasti o afriških puščavah, ki jih je pred štirimi, petimi leti skoraj vse prehodil, so zbudile povsod veliko zanimanje.

Profesor doktor Anton Hudales, ki je to brzojavko poslal, je bil zgodovinar in se je pečal z zgodovino starih prebivalcev Egipta. Že dolga leta je preživel v Afriki in njemu se je moral svet zahvaliti za marsikatero novo odkritje. Bil je den najbolj znanih poznavalcev stare egiptске pisave v slikah — hieroglifov.

S svojim mladim prijateljem Sodnikom se je spoznal pred leti, ko sta se srečala sredi puščave. Potem sta si stalno dopisovala, saj sta bila edina rojaka, ki sta res dobro poznala Afriko in njene ljudi. In če mu je zdaj brzojavil, naj pride k njemu, je moralo biti res nekaj posebnega, nevsakdanjega.

Ko je doktor Sodnik dobil to brzojavko, je hitro vzel dopust in se je naslednji dan odpeljal. Zdaj je bil že blizu svojega cilja. Se nekaj ur in dobil se bo s prijateljem. Pred nekaj dnevi se je šele vrnil z daljšega potovanja, kjer se je precej utrudil. Zdaj pa je moral iti spet na pot,

«Nič ne de!» je dejal sam pri sebi. «Brez dvo- ma mora biti odkritje res nekaj nenavadnega in vredno truda. Bomo pa pozneje bolj počivali...»

V Kairu ga je prijatelj že čakal, pripravljen na pot. Videlo se mu je, da mora biti namenjen na daljše potovanje, ker je imel s seboj obilo prtljage. In šele ko sta že drvela z vlakom po dolini Nila¹ navzdol, je začel doktor Hudales pripovedovati, zakaj je prijatelja poklical. Tako je bil videti vznemirjen, da mu je Sodnik segel v besedo, preden je sploh mogel odpreti usta:

«Kaj si tako na trnih? Ali si morda odkril morje brez vode sredi puščave?»

«Ne, ampak...»

«Ali si morda odkril papirus², ki piše, kje se je nahajala pravadna Atlantida³?»

«Tudi to ne, ampak...»

«Ali pa,» ga je tretjič prekinil in se nasmehnil, «ali pa si morda našel luknjo v zemljo, ki se pride skozi njo na drugi konec sveta?»

¹ Nil je največja reka v Egiptu, ki ga namaka in gnoji, ker prinaša z gora s seboj ogromne množine rodovitnega blata.

² Nekoč so trdili, da je bilo v pravadnih časih sredi Sahare, največje afriške puščave, morje.

³ Papir iz rastlinskega stržena, ki so nanj pisali stari Egipčani.

⁴ Atlantida je bila celina, ki se je baje potopila v morje.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejmu so bile cene za kilogram žive teže: kravam 2 do 3.50, telicam 3 do 4, volom 3 do 4, bikom 2.50 do 3.50 Din. Konji so se prodajali po 600 do 3200 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so bile cene prascem 5 do 6 tednov starim 50 do 60, 7 do 9 tednov starim 80 do 100, 3 do 4 mesece starim 150 do 200, 5 do 7 mesecev starim 250 do 300, 8 do 10 mesecev starim 350 do 400, enoletnim 600 do 680 Din; kilogram žive teže 5 do 6 Din, mrtve teže 8 do 9.50 Din.

HMELJ. Hmeljarsko društvo v Zalcu poroča z dne 20. t. m.: Pri neizpremenjenih cenah se mirno nadaljuje nakupovanje. Slaba poloviča letošnjega pridelka je že prodana. Naš hmelj je poizkuševalna stanica švicarskih pivovarj v Curihu spoznala za popolnoma zdrav in za odlično ustrežajoč pivovarniškim namenom.

Sejmi

1. oktobra: Slovenjgradec, Ormož, Konjice, Kranj, Jesenice, Podčetrtek, Kostanjevica, Litija;
2. oktobra: Dobrovnik, Metlika;
3. oktobra: Dol pri Hrastniku, Ljubljana;
4. oktobra: Zalec, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Prevalje, Turnišče;
5. oktobra: Hodoš;
6. oktobra: Pišec, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah, Kostivnica.

Vrednost denarja

Na borzi smo dobili v devizah (prišteje se premija v višini 28.50 odstotka):

- 1 holandski goldinar za 23.02 do 23.13 Din;
- 1 nemško marko za 13.53 do 13.64 Din;
- 1 dolar za 33.27 do 33.55 Din;
- 100 francoskih frankov za 223.93 do 225.05 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 141 do 142 Din;
- 100 italijanskih lir za 291 do 293 Din.

Vojna škoda se je trgovala po okrog 352 do 355 dinarjev, investicijsko posojilo pa po 71 do 72.50 dinarja. Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 8.50 do 8.60 Din.

«Nikar se ne norčuj», je dejal tedaj zgodovinar skoraj nejevoljno, si pogladil lepo črno brado in si popravil naočnike. «Tako bom videl, kako boš vznemirjen, ko ti povem, kaj sem v resnici našel. Kaj boš rekel, če ti povem, da leži sredi Libijske puščave velika oaza*, ki nihče zanj ne ve in kjer žive najbrž še nepopačeni nasledniki starih prebivalcev Egipta?»

Doktor Sodnik je skočil s klopi, kakor bi ga bila kača pičila. Na široko je odprl oči in debelo pogledal svojega prijatelja. Potem pa je spet počasi sedel in obraz se mu je skoraj popačil v nevernem nasmešku:

«Ubog! Tone! Kdo ti je pa natvezil to neumnost?» ga je posmehljivo vprašal.

«Uasif el Hajat, pisarniški predstojnik mu-dirja* iz Siuta.»

«Torej Kopti?»

«Seveda; pisarniški predstojniki so zmeraj Kopti.»

«No, ta gospod Uasif el Hajat mora biti pravi lažnivi kljukec», je veselo odvrnil Sodnik. «Saj Kopte vsi poznamo! Čudno se mi zdi le to, da si njegovim lažem verjel.»

«Ze vidim, da ti bom moral vse dokazati kakor kakšnemu otroku», je skoraj nejevoljno rekel doktor Hudales.

* Oaza ali zelenica je rodoviten kraj sredi peščene puščave.

* Mudir je pokrajinski namestnik.

* Kopti so potomci starih prebivalcev Egipta.

Kratke vesti

— Postopek pri vkletenju mošta. Banska uprava dravske banovine razglasa: 1. Točilcem pijač na drobno, ki postavljajo v svoje kleti posodo z vinskim moštom, se ta posoda ne sme zapečaliti. 2. Točilci pijač na drobno morajo vsako vkletenje vinskega mošta takoj prijaviti kontrolnemu organu in plačati banovinsko trošarino od vsega mošta, četudi posode z moštom ne nastavijo na pipo. Pri izračunanju banovinske trošarine se prizna odbitek 10 % kot izguba, ne da bi se ta izguba dejansko ugotavljala.

DOMAČE NOVOSTI

* «Faraonov dedič» se imenuje naša nova povest, ki bodo z njo zadovoljni gotovo vsi čitatelji in čitateljice. Opozorite nanjo prijatelje in znance, ki še niso naročniki, da se naroče na list zdaj, ko se je povest začel!

* Imenovanje članov v kmetijski posvetovalni odbor. Na podlagi določb členov 1., 3. in 4. uredbe o kmetijskem posvetovalnem odboru je kmetijski minister imenoval za člane kmetijskega posvetovalnega odbora: Nešo Popovića, ekonomista iz Lisičja, srez skopeljski, vardarska banovina; Martina Benića, posestnika iz Gornjega Vilaja, srez Derventa, yrbaska banovina; Franja Gorićana, posestnika iz Višnje vasi pri Vojniku, srez Celje, dravska banovina; Zigo Mahmuda, posestnika iz Butimira, srez sarajevski, drinska banovina; Džoko Dundjerskega, posestnika iz Novega Sada; Luko Mijuškovića, posestnika iz Mikšiča; Ljubomirja Jankovića, posestnika iz Sp. Matijevca, srez Niš, moravska banovina; Stanka Ozanića, posestnika iz Splita; Mato Cetin-Brajevića, ekonomista iz Grede, srez Sisak, savska banovina; Vladimirja Arka, industrije in predsednika Centrale industrijskih korporacij iz Zagreba; Vojislava Djordjevića, inženjerja agronomije in člana upravnega odbora Glavne zveze srbskih kmetijskih združenj iz Beograda; Mihajla Djurića, trgovca in podpredsednika Trgovske zbornice iz Beograda; dr. Tanasija Mitrovića, izrednega profesorja na kmetijsko-gozdarski fakulteti v Zemunu; doktorja Nikolo Ricofija, profesorja živinozdravniške fakultete v Zagrebu; dr. Alojzija Tavčarja, rednega profesorja na kmetijsko-gozdarski fakulteti v Zagrebu.

«Drugo ti res ne bo ostalo», je odgovoril Sodnik, ki ni bil videti prav nič užaljen. «Vi stari-narji ste ljudje, ki prav radi plavate po morju domišljije. Mi zemljepisci pa, žal, nismo tako nespametni in verjamemo le dokazom, otipljivim dokazom. Čeprav si mi najboljši prijatelj, ti moram reči: prinesi mi dokaze, potem ti bom rad verjel!»

«Prav, zgodilo se bo, kakor želiš. Samo to te prosim, da mi med pripovedovanjem ne boš segal v besedo. Toda poslušaj! Ze nekaj tednov se mudim okoli Monfaluta, na vzhodnem bregu Nila. Tam preiskujem stare egiptske grobove. Stanujem v koptski vasi Der el Gabreju, kjer ima Uasif el Hajat veliko posestvo. Ne prebivam pa v njegovi hiši. Pred nekaj dnevi pa me je dal nenadoma prebuditi, ko sem po kosilu sladko spal. Njegov sin se je onesvestil. Vprašati je dal, ali mu tuji 'hakim'* ne bi mogel pomagati. Sicer se na zdravniško vedo ne razumem dosti, toda tu velja vsak Evropec za zdravnika, če le nosi s seboj za vsak slučaj nekaj steklenic nedolžnih kapljic in košček obliža. In naposled sem si mislil: če je fantu res kaj hudega, bom vsaj očeta pregovoril, da bo hitro poslal sla po zdravnika v bolnišnico v Siuta.

Toda nič nevarnega ni bilo. Fant se je le preobjedel nezrelih fig in tako sem nezavest hitro pregnal. Vzlic temu pa me je dečkov oče slavil, kakor bi bil fanta od mrtvih obudil, in me kra-

* hakim je arabsko ime za zdravnika.

* Lepa slovesnost v Zumberku. Vrli Zumberčani so svojemu župniku in pesniku pokojnemu Jovanu Hraniloviću vzdali v župno cerkev sv. Nedelje v Radatovičih spominsko ploščo, ki so jo v nedeljo svečano odkrili. Cerkevne obrede je opravil škof g. dr. Nyaradi. Svečanosti se je udeležil tudi zagrebski nadškof g. dr. Ante Bauer poleg številnih drugih odličnih gostov. Vse navzočne je prvi pozdravil predsednik pripravljalnega odbora, narodni poslanec g. Dako Makar, ki so mu z govori sledili vseučiliški profesor g. dr. Janko Šimrak iz Zagreba, v imenu Matice hrvatske g. dr. Jurišić, v imenu Kola hrvatskih književnikov profesor g. Peter Grgec, v imenu SSKJ gospod dr. Riko Fux, v imenu mesta Metlike občinski predsednik g. Ivan Malesiž in drugi. Bana dravske banovine je zastopal metliški sreski načelnik.

* Zveza gasilcev vseh balkanskih držav. Predsednik Jugoslovenske zveze Vladimir Andrašević dela na organizaciji ustanovitve Zveze gasilcev vseh balkanskih držav na čelu z Jugoslavijo. Pa tudi za izpopolnitev gasilstva v naši državi je zastavil vse svoje sile. V Zagrebu bo v kratkem odprt gasilski tečaj za gasilske inspektorje iz vseh krajev države. Veliko pozornost posveča vodstvo zveze tudi zavarovanju gasilcev.

* Razpis službe cestarja. Razpisano je mesto cestarja na banovinski cesti Turnišče—Cvetlin. Prošnje je vložiti pri okrajnem cestnem odboru v Ptuj do 30. t. m.

* Prepovedana prosvetna prireditve koroških Slovencev. Celovško okrajno glavarstvo je prepovedalo slavnost 30letnice Izobraževalnega društva na Radišah, ki je bila napovedana za nedeljo 9. t. m. Prireditve je bila zgolj prosvetnega značaja in na njenem sporedu je bila kot glavna točka ljudska igra «Izgubljeni sin», ki so jo nameravali prirediti pred cerkvijo. Prepoved je prispela zadnji dan pred prireditvijo, kot vzrok pa je bila navedena «nevarnost motnje javnega reda in miru». Ker so prireditelji pozneje zahtevali pojasnila, jim je uradnik okrajnega glavarstva razložil, da so nekateri člani Izobraževalnega društva osumljeni odobravanja upora, ker da so v času julijske revolucije potovali v Jugoslavijo. «Koroški Slovenec» piše, da je ta prepoved prosvetne prireditve dokaz, kako se protidržavnosti članom narodne manjšine neovirano nadaljujejo, in da je v deželi še dovolj ljudi, ki lojalnosti slovenske manjšine niso vzeli z veseljem na znanje ter bi jim bilo veliko ljubše,

ljevske pogostil. Uasif el Hajat je pri tem pokazal, da je za tukajšnje razmere zelo izobražen mož. Najin pogovor je postajal čedalje zanimivejši in naposled mi je odkril skrivnost, ki mu je že dolgo težila srce...

«Kakšno skrivnost?» je hitro vprašal doktor Sodnik, ki je hlinil nenavadno radovednost.

«Tiho, nikar mi ne segaj v besedo», ga je tovariš zavrnil. «Lahko boš še odpiral kljun dovolj široko, ko boš moral iskati gonjače velbdov za odpravo proti na novo odkriti oazi. Čakaj, da se vrnem k svojemu Koptu. Kasr*, kjer stanje, mora biti star že nekaj stoletij. Vsaj zidan je kakor utrdba proti sovražnikom. V njem je več podzemeljskih soban in hodnikov, kamor se lahko prebivalci zatečejo v skrajni sili, če bi se morali umakniti z zidovja. V eno izmed takšnih skritih kleti me je odvedel Uasif el Hajat, odprl tam neko vdolbino, ki je bila pokrita s kamnitno ploščo, ter potegnil iz nje več glinastih vrčev in loncev. Lahko si misliš, kako sem bil presenečen, ko sem v zadnjem vrču odkril celo kopico dragocenih papirusovih zvitek, ki so morali biti napisani ob času egiptskega novega kraljestva, to je okoli let 1380. do 1180. pred Kristovim rojstvom. Kaj praviš k temu, dragi prijatelj? Ali si še zmeraj neveren Tomaž?»

«Hm,» je zagodel doktor Sodnik, «v tej blaženi deželi so odkrili in napravili že toliko ponarejenih listin in podobnega, da je treba vsako reč res

* kasr je utrjeni graščini podobno poslopje.

če bi bila manjšina brez vsakega zanimanja za notranje politične dogodke v državi, ali pa če bi stala na strani hitlerjanstva.

* **Shod poslanca Petovarja na Dravskem polju.** V nedeljo dopoldne je priredila občinska organizacija JNS za Slovenjo vas pri Sv. Janžu na Dravskem polju v gostilniških prostorih gosp. Antona Zela javen shod, na katerega je povabila narodnega poslanca g. Loyra Petovarja. Lepa udeležba je pričala o živahnem zanimanju ljudstva za politična, gospodarska in socialna vprašanja. Po pozdravnem govoru predsednika občinske organizacije g. Ureka je narodni poslanec g. Petovar obširno poročal o delu vlade in o vseh važnih zadevah, tičečih se našega kmeta. Pojasnil je vzroke svetovne gospodarske stiske, ki je najhujše zadela kmečki stan, a je v drugih državah še mnogo hujša kakor pri nas. Vlada se trudi, da jo čim bolj omili in olajša s tem tudi položaj našega kmeta. Izdala je v to svrhu že vrsto važnih uredb in sklenila med drugim tudi trgovinske pogodbe z Bolgarijo, Albanijo in Turčijo. Gospod poslanec se je bavil nato tudi z raznimi krajevnimi vprašanji, posebno z regulacijo Drave, ki bi bila potrebna od Vurberga do Središča. Vršila se bo postopno, zlasti na najnujnejših krajih, ker za obširnejša dela ni na razpolago dovolj denarnih sredstev. Zborovalci so ves čas z velikim zanimanjem poslušali izvajanja g. poslanca, ki jim je nato še odgovarjal na razna vprašanja in dajal potrebna pojasnila.

* **Čakovec je sedaj mesto.** V soboto je postal Čakovec v Medmurju mesto. Kakor pravi zgodovina, je dobil Čakovec svoje ime po grofu Čaku, ki je živel ob koncu XII. stoletja. Tedaj je Medmuje pripadalo Hrvatski, pozneje pa je večkrat menjalo gospodarje in je imelo prav burno zgodovino, zlasti za časa Zrinjskih, ki so bili dalje časa gospodarji te pokrajine.

* **Slaba zaposlenost na Dolenjskem in v Beli Krajini.** Splošno je znano, da imata Dolenjska in Bela Krajina obilo prirodnih krasot, sicer pa sta siromašni. To potrjujejo zlasti podatki o zaposlenosti. Po podatkih ekspoziture okrožnega urada je trenutno zaposlenih pri raznih podjetjih v novomeškem, črnomeljskem in metliškem srezu kakor tudi v kostanjeviškem in mokronoškem sodnem okraju le 2700 ljudi, med tem ko jih je bilo prejšnja leta 4000 do 5000. Tega občutnega padca zaposlenih je pred vsem krivo dejstvo, da so mnoga podjetja ustavila svoje obrate, zlasti lesna podjetja, ki so zaposljevala največ ljudi.

natanko pregledati. Saj imajo v Egiptu celo tovarne, ki v njih ponarejajo starine!»

«Jamčim ti, da so listine pristne in da so tudi vrči pravi», mu je hitro odgovoril zgodovinar Hudales.

«No, potem utegne biti to prav lepo odkritje za ves svet, zlasti za vas starinoslovce», je mirno odvrnil Sodnik. «Toda kaj imam jaz opravka s tem? Saj sem zemljepisec in si nisem ničesar bolj želel kakor to, da bi nekaj tednov mirno počival.»

«Povedal sem ti že, da dajejo ti papirusi neizpodbiten dokaz, da je v Libijski puščavi oaza, ki je že več kakor tri tisoč let pozabljena.»

«Ali pa na mesecu», se je oglasil mladi zemljepisec, ki še zdaj ni bil prepričan o tem, kar mu je prijatelj pripovedoval. «Ljudem iz Egipta prav nič ne zaupam. Zlasti pa Koptom, ki so znani lažnivci...»

«O, kako trdo glavo imaš!» je obupano vzkliknih Hudales. «Povej mi, ali nisi še nikoli nič slišal o zaroti za časa faraona¹⁰ Ramzesa III., ki so jo skuhale njegove žene, da bi ga vrgle s prestola in namestu njega postavile nanj nekega kraljeviča Pentuera?»

«Dà, nekaj takega sem slišal.»

«Lepo. Te zarote se je udeležil tudi poveljnik čet v Etiopiji, ki bi bil moral nahujskati svoje vazale na faraona in pomagati drugim zarotnikom. Ker so bili pri tej zaroti prizadeti tudi

¹⁰ faraoni so bili vladarji Egipta.

* **Nov domač izum.** Časopisi poročajo iz Broda, da je izumil Josip Kličko železniško rampo, ki se zapre sama, ko prispe vlak blizu nje.

Ne pozabite plačati naročnine,

saj tudi uprava «Domovine» ne pozabi, poslati vam vsak teden nove številke priljubljenega lista. Minile bodo kmalu tri četrtine leta, zato je za zamudnike skrajni čas, da naročnino poravnajo. V to svrhu smo prejšnji številki še enkrat priložili položnice. Prejmejo jih samo dolžniki. Kdor jo torej v listu najde, še nekaj na naročnino dolguje; zato naj tudi več ne odlašaj, ampak naj svoj dolg na naročnini takoj poravnaj, da bo izbrisan iz vrste dolžnikov.

«Domovina za naročnike, naročniki za «Domovino»!

Uprava «Domovine».

* **Vlak je šel premikaču čez prsi.** Na glavni postaji v Ljubljani se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala življenje dobrega delavca in skrbnega družinskega očeta. 45letni premikač Jakob Jeraj iz Dvora pri Št. Vidu, je bil zaposlen pri premikanju voz na tirih pred poslopjem nove carinarnice. Vsakikrat, kadar premikač pomaga sestavljati vlake in se sklanja med odbijače, da sklaplja vagone, dela v smrtni nevarnosti. Ko je Jeraj delal na tiru pred carinarnico, mu je pri umiku izpod vlaka očitno spodrsnilo, da je padel na tračnico in so mu kolesa vlaka šla preko prsi. Bil je na mestu mrtev. Pokojnik, ki je bil tako med tovariši kakor pri železniški upravi splošno spoštovan in priljubljen, zapušča ženo in dva sinova.

* **Požar v Bršljinu.** Te dni zvečer je pričela goreti v Bršljinu hiša gostilničarja g. Drenika. Ogenj je nastal v podstrešju ter naglo zajel strešno tramovje. Na kraj nesreče so poleg gasilcev iz Dolenjih Kamenc prihiteli še gasilci iz Novega mesta in Prečne, ki so ogenj kmalu pogasili. Vsa sreča za sosednja poslopja je bila v tem, da je bila hiša g. Drenika krita z opeko. Pogorelo je le podstrešje.

* **Velik požar v Slovenskih goricah.** Te dni popoldne, ko so se prebivalci pripravljali na

trgatev, je na najvišjem vrhu Koračič pri Sv. Tomažu nastal ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Čafa. Nesrečnemu posestniku so zgorale tri zgradbe, ogenj pa se je naglo razširil tudi na zgradbe sosedja Kranjca. Gorelo je vso noč in je ogenj uničil šest poslopij.

* **Zalostna smrt vestnega železniškega službenca.** V nedeljo po 21. uri je službujoči progovni čuvaj Jože Pintar pri čuvajnici 561 pri Hrastniku čakal na prihod progovnega obhodnika. Ker pa obhodnika ni bilo in sta se malo prej srečala na progi dva vlaka, je čuvaj zaslužil nesrečo. Napočil se je tovariša iskat. Komaj je prešel ovinek, je že zagledal poleg tira ležečega nezavestnega obhodnika Alojzija Koritnika, ki je imel hude rane na glavi, a je kazal še znake življenja. Čuvaj se je takoj vrnil in telefonično obvestil postajo Zidani most. Službujoči železniški zdravnik gospod dr. Matko se je pripeljal z motorno drezino ter ugotovil, da ima ponesrečeni obhodnik Koritnik hude notranje poškodbe. Odredil je njegov takojšnji prevoz v bolnišnico, a je ponesrečenec že med prevozom umrl. Kako se je zgodila nesreča, še ni točno znano. Pokojni Alojzij Koritnik se je rodil l. 1877. v Suhadolu, občina Loka pri Zidanem mostu, in je služboval pri železnici že polnih 32 let. Zapustil je ženo in dvoje otrok. Koritnikova družina je od vseh spoštovana in vse iskreno obžaluje njeno nesrečo, ki pa ni prva. Pred tremi leti je umrl najstarejši sin rodbine, ko je vršil vojaško službo v južnih krajih, pozneje pa je drugega sina ubilo pri podiranju stare steklarne v Zagorju.

* **Zrtev dela.** Nedavno se je pripetila v železarni Kranjske industrijske družbe na Javorniku huda nesreča. Varilec Martin Valentar je pri vlaganju železa v žarečo globoko peč po naključju padel na ploščad premikajočih se železnih vratic tako nesrečno, da je na razbeljeni ploščadi obležal in se do kosti obžgal po gornjem delu telesa, obrazu in rokah. Prepeljan je bil v bolnišnico bratovske skladnice na Javorniku in so tukajšnji zdravniki storili vse, da bi mu rešili življenje, a je nesrečnik po štirih dneh strašnega trpljenja umrl. Valentar je delal v tovarni polnih 28 let. Preživljati je moral devet otrok, od katerih so trije še nepreskrbljeni. Bil je izredno marljiv delavec, dober soprog in oče. Njegovo življenje je bilo en sam dolg nepretrgan delavnik, ki ga je zaključila prezgodnja mučeniška smrt. Vsa okolica sočustvuje z nesrečno družino, ki je na tako zalosten način izgubila rednika. Bodi ubogemu

ljudje z dvora, so skušali zadevo potlačiti. Zarotniki so sicer prišli pred sodišče in bili obsojeni, toda v papirusih, ki popisujejo to zadevo, so vsi označeni z drugimi imeni. Sploh je vsa obravnava zelo zavita v temo.

V papirusu pa, ki sem ga dobil pri Uasif el Hajatu, je vse popisano brez ovinkov. Omenjeni poveljnik iz Etiopije je že odkorakal s svojimi četami proti glavnemu mestu, tedaj pa je izvedel, da je vse izdano. Zarota je torej propadla in glava Nebsenija — tako se je imenoval ta poveljnik — ni bila vredna prebite pare. Hitro je odvedel svoje vojake v oazo Testes, ki se danes imenuje Dahel, in prosil faraona milosti. Toda faraon je bil neizprosni in Nebseni je zato pobegnil pred njim še bolj proti zapadu, kjer se je po mnenju tedanjih zgodovinarjev z vso svojo vojsko izgubil v puščavi. V resnici pa je vodila iz Testesa le malokaterim ljudem znana pot za velblode v bogato oazo sredi puščave...»

Hudales je sredi besed obstal, zakaj njegov prijatelj, ki se mu je doslej le posmehoval, je iznenada planil pokoncu in ga debelo pogledal.

«Naravnost proti zapadu?» je vzkliknil. «Iz oaze Dahel?»

«Dà...»

«In pot v to oazo je na papirusu popisana?» je začuden vprašal.

«Vseh listin, ki jih ima Uasif el Hajat, nisem mogel natanko pregledati. Toda po vsebini enega izmed papirusov sklepam, da mora biti priložen tudi nekakšen zemljevid, ki označuje kažipote in

razdalje.»

«Človek božji,» je dejal, ne, zaklical zemljepisec, ki je bil ves iz sebe, «to je nezaslišano, neverjetno! Takoj moram...»

«Ali zdaj naposled verjameš?» se je Hudales nasmehnil in mu stisnil roke.

«I, seveda, seveda», je navdušeno odvrnil zemljepisec. «Dà, še več! Tudi če bi ti dvomil o pristnosti odkritih listin, bi se zanje potegnil. Poslušaj, zakaj! Ko je podvzel slavni raziskovalec Rohlfs svojo znamenito ekspedicijo v Libijsko puščavo, da bi našel novo pot v oazo Kufro, je hodil s svojimi ljudmi pet dni po neki prastari karavanski poti, ki je bila že skoraj docela zabrisana. Le še nekaj neznatnih sledov je kazalo, kod so nekoč potovali stari prebivalci teh krajev. Zato je tudi Rohlfs kmalu izgubil v peščenih sipinah poslednje znake te poti in se je moral zadovoljiti s tem, da se je obrnil proti oazi Sivi, kamor je srečno prišel s svojimi spremljevalci po štirinajst dnevnem beganju skozi zapuščeno pokrajino brez vode. Rohlfs je bil takrat dovolj pameten, da ni vztrajal pri svoji prvotni poti, ker bi njegova trma pomenila smrt za vse ljudi. Toda če bi bil vedel to, kar zdaj jaz vem, bi bil nedvomno tvegval vse, da bi bil s svojim imenom, ki je bilo že takrat zelo slavno, zvezal še nov uspeh. Prijatelj moj, oprost mi, da sem se prej iz tebe norčeval. Najrajši bi sedel na prvega velbloda in sledil velikemu raziskovalcu, ki mu sreča ni bila tako naklonjena, kakor bo morebiti nama.»

«Dalje prihodnjič.»

trpinu ohranjen blag spomin, hudo prizadetim preostalim naše iskreno sožalje.

* **V smrt zaradi spora.** Pred dnevi jutraj so našli v Rogoznici, občina Korena, obešenega 45letnega kočarja in cestarja Alojzija Zorca. Ker je imel na glavi poškodbo, so sprva mislili, da je postal žrtev zločina. Sodna komisija od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah je pa ugotovila, da se je Zorc sam obesil. Prejšnji večer se je sprl z domačimi, kar ga je tako potrl, da je šel prostovoljno v smrt.

* **Požar pri Juršineh.** Nedavno ponoči je nastal ogenj na leseni in s slamo kriti hišici, lasti kočarja Alojzija Holca v Zagorcih, občina Juršinci. Požar je zajel vse ostreže, ki ga je popolnoma uničil z okoli 1200 kg sena in slame ter 4 kubičnih metrov bukovih drv, medtem ko se je gasilec posrečilo spodnji del pravočasno pogasiti. Nastala škoda je krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

* **Zvezana z vrvmi sta šla v smrt.** V nedeljo so odkrili v Drešnji vasi pri Petrovčah pretresljivo ljubavno žaloigro, ki je zahtevala življenje dveh ljudi. Iz Savinje so namreč blizu Drešnje vasi potegnili z vrvmi prevezani trupli 44letnega brezposelnega pekovskega pomočnika Vinka Škaferja iz Gotovelj pri Zalcu, ki je stanoval v zadnjem času na Obrežni cesti št. 1 v Celju, in 19letno posestnikovo hčer Milko Grilčevo iz Drešnje vasi. Pri Škaferju so našli zapisovalnico, v katero je zapisal, da gre v smrt, ker nima službe in denarja in ker je bil zaradi tatvin pri pekovskem mojstru g. Senici v Zalcu obsojen. To vse da mu je uničilo življenje. Navedel je tudi, da ni izvršil vseh tatvin, zaradi katerih je bil obsojen. Naposled je napisal, da pojde v smrt v četrtek ob 18. Grilčevo je zapustila listek, v katerem pravi, da gre v smrt, ker ji doma branijo, poročiti se s Škaferjem. Obe trupli so prepeljali v žalsko mrtvašnico. Škafer se je spoznal z Grilčevo, ko je služila z njim pri pekovskem mojstru g. Senici v Zalcu. Grilčevo je služila dve leti, a zadnje leto je živela pri materi v Drešnji vasi. Škafer je letos 23. avgusta odslužil kazen zaradi tatvine, ki jo je izvršil pri bivšem delodajalcu g. Senici. Od tega dne je stanoval v hišici v mestnem parku v Celju. V ponedeljek 17. t. m. je prišla Grilčevo vsa objokana k njemu, kjer je ostala do četrтка, in vse dni prejkala. 20. t. m. jutraj je kupila na trgu v Zalcu šopek cvetlic in šla opoldne s Škaferjem proti Drešnji vasi v skupno smrt.

* **Obup ptujkega cestarja.** Nedavno se je obesil v kleti svoje hiše 45letni cestar Alojzij Zorec iz Rogoznice pri Ptujju. Ker ga jutraj ni bilo na izpregled, so ga domači pričeli iskati in so ga našli v kleti. Z eno roko se je držal za vrh, kar da misliti, da se je hotel najbrže v zadnjem trenutku še rešiti, vendar je bilo prepozno.

* **Dediči se iščejo.** V Avstraliji v Fremontlu je pred kratkim umrl 83letni France Krmpotič, ki je bil naš državljan, a se je pred leti izselil iz naše države. Zapustil je precejšnje bogastvo neznanim dedičem. Izseljenski komisariat v Zagrebu prosi vsakogar, ki bi o pokojniku, odnosno o njegovih dedičih kaj vedel, naj to sporoči na njegov naslov, Palmotičeva ulica 59, Zagreb.

* **Smrtna nesreča dveh kolesarjev.** V ljubljanski bolnišnici je umrl mlad delavec in oče dveh otrok, ki je postal žrtev nesreče s kolesom. Delavec Jože Olah, star 33 let in zaposlen pri KID na Jesenicah, je v nedeljo popoldne sedel na kolo in se odpeljal na izlet. Ko je vozil proti Ljubnemu na Gorenjskem, je s precejšnjo naglico zavozil na gladek kamen, pri čemer je kolesu spodrsnilo in je Olah tako nesrečno padel, da je priletel na glavo. Prebil si je lobanjo in dobil tudi nevarne notranje poškodbe. Reševalni avtomobil iz Radovljice ga je prepeljal v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl. Pokojnik je bil marljiv delavec. — Na cesti pri Novi gori na Gorjancih sta trčila skupaj s kolesi posestnikov sin Anton Turk iz Gornje Težke vode in dirkač Rifelj, uslužbenec pri tvrdki Pavčič v Novem mestu, ki se je udeleževal koléarske dirke Društva kmečkih fantov in deklet v Gotni vasi. Pri padcu si je Turk prebil lobanjo, pa tudi Rifelj je obležal nezavesten,

Ko so Turku priskočili na pomoč, so videli, da mu ne morejo več pomagati, kajti bil je že mrtev. Rifelj se je kmalu zavedel in je lahko sam nadaljeval pot.

* **Jesen je tu in z njo hladni dnevi.** Preskrbite si pravočasno toplo pletenino ali pa se preskrbite z volno, da si sami izdelate najpotrebnejše. Po nizkih cenah dobite vse vrste pletenin in volne v Trgovskem domu Stermecki v Celju.

* **Z otrokom je skočila v vodo.** V petek je v samomorilnem namenu skočila s svojim 10 mesecev starim otrokom v bajer na Gvidi v Trbovljah žena nekega rudarja. Nesrečnico so opazili še pravočasno mimoidoči in jo rešili iz vode, a otrok je utonil.

* **Nič ni popolno na svetu,** kar je ustvarjeno od človeške roke. Izmed pralnih sredstev pa se popolnosti najbolj približujejo **Zlatorogovi izdelki: Zlatorogovo milo, Zlatorogovo terpentino milo in Zlatorogove luske.** Njihova čistilna moč in izdatnost je splošno znana. Dobrota **Zlatorogovega mila** je prišla že kar v pregovor, ki pravi: «Le Zlatorog milo da belo perilo!» Naše na čisto vajene gospodinje ga radi kupujejo. Tako je prav! Priporočamo ga tudi mi.

* **Po 12 dneh spoznan mrlič.** Po dvanajstih dneh so zdaj ugotovili ime neznanca, ki ga je povozil 12. septembra vlak med postajo Št. Lovrencem na Dolenjskem in Radohovo vasjo. Gre za 26letnega Antona Blasa, rojenega v Tomačevem pri Ljubljani. Anton Blas je bil že dlje časa brez dela in zaslужka. Poprej je nekaj časa delal na železnici, zaradi pomanjkanja dela je pa bil odpuščen. Njegov oče je posredoval zanj in bila mu je obljubljena zopetna zaposlitev na prog. Pred dobrima dvema tednoma, v nedeljo 9. t. m., je sedel Blas na kolo in se odpeljal v Ljubljano, nato pa na Dolenjsko. Domov ga ni bilo več, kar je začelo očeta skrbeti. Poizvedoval je na vse strani; ker pa od sina le ni bilo vesti, je bil naposled prepričan, da je neznanec, ki ga je vlak povozil pri Radohovi vasi, njegov sin. V nedeljo sta se roditelja Anton in Marija Blas odpeljala v Št. Vid na Dolenjskem, kjer so jima orožniki pokazali fotografijo, čevlje in košček obleke, kar je oče spoznal za sinovo last. Ime pokojnika je torej ugotovljeno, ni pa še pojasnjeno, ali je izvršil samomor ali je nemara res postal žrtev zločina. Morda je šel mladenič iz obupa v smrt, ker ni imel službe, na drugi strani je pa čudno, da niso nikjer našli njegovega kolesa in pa njegove torbe. Morda ga je nekdo zavratno umoril, oropal in položil na progo.

* **Prostovoljna gasilska četa na Rečici pri Laškem** priredi letošnjo svojo tombolo na šmihelsko nedeljo, t. j. 30. t. m., pri Sv. Mihaelu nad Laškem. Dobičkov je preko 400. Glavni dobiček je par volov, težkih 1000 kg. Tombolske srečke so po 2 Din. Tombola bo po drugi sveti maši. Ker je ta dan pri Sv. Mihaelu slovesna božja pot, ne zamudite obenem te ugodne prilike!

* **Dve obsodbi.** Te dni se je zagovarjal pred velikim senatom v Ljubljani samski, že večkrat kaznovani delavec Ivan Ocvirk iz Ločice, občina Polzela. Ivan se je letos pomladi klatil po raznih krajih in v družbi tovarišev Franca Luznarja in Jožeta Lebna kradel in vlamljal, koder je le mogel. V marcu je s tovarišema obiskal posestnika Ignacija Janca pri Sv. Luciji, kjer so vlomili na podstrežje in mu odnesli razno obleko. Dne 5. julija, ko se je na Bledu začela prava sezona, je pa prišel tja in začel tam svojo rokomalharsko obrt. Vlomil je na podstrežje Jakoba Prosenca, ki mu je odnesel več kosov zlatnine. Dva dni pozneje je pa z Luznarjem vlomil pri posestnici Frančiški Maroltovi. Se poprej se je pojavil v Malem hribu pri Alojziji Hribarjevi, češ da ga pošilja njen mož, ki je bil takrat v preiskovalnem zaporu. Izvabil je za moža 330 Din. Pri razpravi je obtoženec nekatere reči priznal, druge pa tajil. Glede na preteklost in številne kazni je bil obsojen na eno leto in štiri mesece zapora.

* **Najdba umorjenčevega trupla.** Že od 16. t. m. so pogrešali posestnikovega sina Franca Slano iz Vitomerceva. Zadnjič so ga videli v Dravetincih v nekem vinotoču. Po izpovedbi nekih prič je bil

pogrešenec v neki vinjeni družbi, katere člani so se pripravili in pozneje baje tudi spopadli. Vse poizvedbe za mladeničem so bile doslej brezuspešne. Te dni pa so našli na njivi posestnika Žmavca v Dragoviču truplo nekega moškega, ki je kazalo več ran z nožem. Spoznali so pogrešenega Franca Slano.

* **Vlomilci so opleni trgovino.** V eni zadnjih noči so neznani storilci vlomili v trgovino gospoda Emila Šauerja v Črmošnjicah na Dolenjskem in znosili skoro vso zalogo tkaninskega blaga iz trgovine. Škoda, ki jo je utrpel trgovec, znaša okrog 28.000 Din. Orožniška postaja v Črmošnjicah je takoj brzojavno obvestila o zločinu vse bližnje in daljne orožniške postaje in policijska oblastva. Kakor se da soditi po vseh znamenjih, je bila na delu dobro organizirana družba.

* **9letna cigancica je izvršila roparski napad.** Pri neki železničarski družini v Bršljinu nedaleč od Novega mesta se je pred tednom nastanil 76letni Američan Franc Polikar, rojen v Zelenikih, občina Škofja Loka. Petični mož, ki nima sorodnikov, se je zadržal nekaj tednov v Dolenjskih Toplicah, odkoder je prišel v bližino Novega mesta, da si ga ogleda. Delal je v okolico vsak dan izprehode. 19. t. m. si je izbral za izprehod romantično pot za Krko, po kateri meščani in meščanke radi hodijo v Prečno, kjer imajo lepo farno cerkev s priprošnjikom sv. Antonom. Nenadno pa so se na tej poti pred Američanom pojavili trije ciganci in ga zaprosili za milodare. Ker so mu bili vsi trije všeč, se je mož izkazal darežljivega in jim podaril več dinarjev. Pri tem je 9letna Malka Brajdičeva opazila, da ima Američan v zadnjem hlačnem žepu debelo listnico. Hitro je skočila za Američanov hrbet, izvlekla debelo listnico in zbežala proti bršljinškemu gozdu ko srna. Seveda sta tekla za njo tudi ostala tovariša, 9letni ciganeček in 14letna ciganka. Ves osupljen je Američan stopil malo hitreje za njimi in tako prišel do bršljinškega kamnoloma, kjer sta drobila kamenje dva odrasla cigana, Andrej in Karel Brajdič. Mož ju je prosil za pomoč, naj izsledita za dobro nagrado tatinske cigancice. Ponudbo sta sprejela in stekla v Zabjaku, kjer ima 49letna ciganka Marija Brajdičeva postavljen svoj šotor. Iz šotora sta cigana v resnici prinesla začudenemu Američanu listnico, v kateri pa je bilo samo 4200 Din, medtem ko je bilo po Američanovi izpovedbi v listnici prej 8000 Din. Za storjeno uslugo je hotel Američan oba cigana nagraditi še z 200 Din. To so pa prepričali orožniki, ki so bili takoj na mestu. Aretirali so oba podjetna cigana kakor tudi staro ciganko Marijo Brajdičevno, kateri so otroci izročili denar, ki ga je skrila v gozdu nekam pod mah. Vse tri zvite cigane so orožniki odvedli v novomeške zapore.

* **Drzen vlom v trgovino.** V noči na predzadnjo sredo je bilo vlomljeno skozi okno v trgovino trgovca Kosa Feliksa v Turnišču pri Ptujju. Vlomilci so strgali z okna ključavnico, strli šipo in se splazili skozi odprtino v notranjost trgovine, odkoder so odnesli 500 Din gotovine. Razen tega so si napolnili nahrbtnik z veliko količino tobaka in raznim manufakturnim in špecerijskim blagom. V usodnem času se je pripeljal na svojem kolesu mimo trgovec Pernek od Sv. Vida pri Ptujju. Ko so ga vlomilci zapazili, so se spustili v dir ter odvrgli nahrbtnik, ki ga je dobil lastnik z vsem blagom nazaj. Veliko škode so napravili v trgovini tudi s tem, da so razmetali mnogo blaga po tleh. Za storilci poizvedujejo orožniki.

* **Na meji obstreljen.** Na gorenjski meji proti Avstriji tihotapstvo v Avstrijo bujno cvete. Naši tihotapji v Avstrijo razna živila, a iz Avstrije se tihotapita k nam zlasti saharin in pa kresilni kamen. Saharin kmetje zelo cenijo, ker jim je sladkor predrag. Čeprav so obmejni stražniki vedno budno na straži, mnogi ljudje tvegajo svoje življenje, da pri tihotapskem poslu nekaj zaslužijo. V soboto zvečer so obmejni stražniki na meji obstrelili 60letnega posestnika Franca P. iz Podtabora, občina Naklo, ki sta ga zadeli dve krogli v roko in nogo. Ranjenec, ki so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico, pravi, da ni imel namena tihotapiti in da je hotel samo čez mejo,

* **Nevarno ga je obstrelil.** Nedavno so prepe-
ljali v ljubljansko bolnišnico precej hudo ranje-
nega 27letnega posestnika Jožefa Gartnerja iz
Selec nad Skofjo Loko, ki ga je nevarno obstrelil
posestnik Janez Rihteršič. Gartner je približno
pred pol letom kupil na javni dražbi Rihteršičevo
posestvo in od tega dne je postal Rihteršič njegov
smrtni sovražnik. Prežal je samo na priliko,
da bi se osvetil. Usodnega dne je prišel pred
Gartnerjevo hišo in brez vsakega p voda streljal
na Gartnerja, ki mu je več šiber obtičalo v des-
nici in levi nogi. Rihteršič se bo za svoje nepre-
mišljeno dejanje zagovarjal pred sodiščem.

PREKMURSKI GLASNIK

Več zanimanja za našo knjigo! Ob koncu je-
seni vsakega leta razpošljejo naše knjižne družbe
na tisoče zabavnih in poučnih knjig med naš
narod. Kakor pa kažejo podatki, imajo Vodniko-
va in druge družbe najmanj naročnikov v Prek-
murju. Res je stiska za denar prav v naši kra-
jini posebno velika, vendar pa najdeš v premož-
nejših slovenskih hišah ob meji razne nemške
koledarje avstrijskih knjižnih družb, katere ku-
pujejo naši ljudje v Avstriji. Vsebina teh kole-
darjev je zelo siromašna in sestoji po večini iz
hvalisanja vojaških zmag za časa rajneke monar-
hije. Koledarji imajo tudi pregled važnejših do-
godkov v drugih državah. Čeprav je naša država
neposreden avstrijski sosed, vendar nas ti kole-
darji odpravijo le z nekaj vrsticami, med tem ko
na primer Albaniji in raznim ne evropskim-majh-
nim državam posvečajo mnogo večjo pozornost.
In še to, kar pišejo koledarji o naši državi, je
pristransko in lažnivo. Zadnji čas je, da naši
obmejni prebivalci opuste koledarje in se naroče
na knjige naših knjižnih družb, zlasti Vodnikove,
ki niso nič dražje od nemških, po vsebini in pe-
strosti pa jih daleč prekašajo. V slovensko hišo
slovensko knjigo!

Iz obmejnih krajev. Še vedno izkušajo po-
samezni hitlerjevci pobegniti v našo državo, ven-
dar jih naši obmejni organi zavračajo, ker so
med njimi po večini taki, ki nimajo ničesar opravi-
ti s politiko, nego so le brezposelni delavci,
ki bi radi pod pretvezo, da so politični begunci,
prišli v begunsko taborišče in se tako rešili za
nekaj časa vseh skrbi.

Požar zaradi neprevidnosti. Pri posestniku
Jožetu Lovenjaku v Poznovacih je 15. t. m. ne-
nadno nastal požar. Sosednje gasilske čete so
takoj prihiteli na pomoč in se jim je posrečilo
omejiti ogenj. Kljub vsem naporom pa gasilci
sino mogli rešiti ostrejša in živinskega hleva.
Oboje je pogorelo. Ogenj je nastal zaradi nepre-
vidnosti. Škoda je znatna.

NAŠI NA TUJEM

Iz La Machine (Francija) nam pišejo: Lani
septembra je bilo razglašeno, naj se vsi, ki so
bili več let članj bratovske skladnice Trboveljske
premogokopne družbe, tudi odpuščeni delavci,
prijavijo ter priložijo po 20 Din za priznavalnino
do starostnega zavarovanja. Mnogi člani te bra-
tovske skladnice, med njimi taki, ki so že nad
15 let člani, so se pozivu odzvali in poslali po
20 francoskih frankov, a niso potem vsi dobili
potrdil od osrednjega urada bratovske skladnice,
da imajo pravico do pokojninskega sklada. Vsi,
ki teh potrdil nimajo, prosijo za pojasnilo.

Westfalskim rojakom! Z Rake smo prejeli:
Po 34 letih bivanja na Westfalskem sem se za-
radi boleznj v nogah za stalno preselil v domo-
vino, v Zabukovje, občina Raka pri Krškem. Lo-
čitev od Vas, westfalski rojaki, je bila težka;
zlasti sem se nerad ločil od Društva sv. Barbare
v Gelsenkirchnu, saj sem ga vodil 26 let. Člani
in članice, ostanite zvesti svoji zastavi, jugoslo-
venskemu narodu in našemu narodnemu vladarju.
Bodite zvesti osrednji zvezi, ki se je usta-

novila lani v Düsseldorfu, da ustvari slogo med
rojaki. Člani in članice, nisem se mogel od vseh
posloviti, pa se od Vas poslavljam po tem potu.
V društvenih in drugih zadevah se obračajte zdaj
na novoizvoljenega predsednika g. Jakoba Ver-
hovca (Gelsenkirchen, Luisenstrasse 124). Slo-
vensko pogrebno blagajno pa vodi zdaj novi
predsednik g. Andrej Breznikar (Hochheide-Hom-
berg). Zahvaljujem se vsem članom in članicam
za zaupanje, ki ste mi ga izkazovali. Pozdrav-
ljeni! Anton Koncilja.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po
najboljšem dnevnem kurzu. Vrš vseh bančne posle
najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Ho-
landiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše
čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles;
Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66;
Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. —
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne na-
kaznice. 56

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 30. septembra do 7. oktobra:

Nedelja, 30. septembra: 7.30: Hej trubači! (vo-
jaške godbe na ploščah); 7.45: telovadba (Pusti-
šek Ivko); 8.15: poročila; 8.25: jazzorkestri iz
raznih dežel na ploščah; 8.55: harmonika solo
(Stanko); 9.40: versko predavanje (dr. Regalat
Čebulj); 10.00: prenos cerkvene glasbe iz stol-
nice; 11.00: samospevi Bernot-Golobove, vmes
radijski orkester; 11.40: otroška ura (Manca Ko-
manova); 12.00: čas, radijski orkester; 16.00:
desinfekcija kot obrambno sredstvo proti nalez-
ljivim kužnim boleznim (dr. Hribar Leopold);
16.30: Kako se je ženil Smuk Vrban (šaljivi pri-
zori); 20.00: Svoji k svojim; 20.20: violinski kon-
cert Ornikove Francke; 21.00: radijski orkester,
vmes čas in poročila, jedilni list.

Ponedeljek, 1. oktobra: 12.15: Z otoka zlatih
sanj (koncert havajskih kitar na ploščah); 12.50:
poročila; 13.00: čas, Josephine Bakerjeva na plo-
ščah; 18.00: ob 60letnici Frana Ksaverja Meška
(Vera Dostalova); 18.20: radijski orkester; 19.30:
Narodno gospodarstvo v oktobru; 19.50: čas, je-
dilni list, program za terek; 20.00: zdravniška
ura (dr. Bogomir Magajna); 20.20: uvod v opero;
20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in
poročila.

Torek, 2. oktobra: 11.00: šolska ura: «Uvodna
beseda» (predsednik JUJ Dimnik Ivan), nato
«Ob 100letnici Frana Erjavca» (profesor Kolarič);
12.15: Ob Zili in Dravi (slovenske narodne na
ploščah); 12.50: poročila; 13.00: čas, saksofon in
kšifon solo (plošče); 18.00: Taras Ševčenko
(dr. Preobraženski); 18.20: radijski orkester;
19.00: otroška ura (Medvedova); 19.20: Herta
Kraljeva poje otroške pesmi; 19.50: čas, jedilni
list, program za sredo; 20.00: dr. Janko Šavarič;
20.20: dramski prizor: Univerzalni genij (Mir-
ko Jelačin in Danilo); 21.00: radijski orkester,
vmes čas in poročila; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 3. oktobra: 12.15: Šaljapin poje na plo-
ščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, operne uverture
na ploščah; 18.00: rumunske narodne melodije
(plošče); 18.30: Po Donavi v Rumunijo (Zdenko
Aljančič); 18.50: komorna glasba, radijski kvin-
tet; 19.30: Balkanski pakt; 19.50: čas, jedilni list,
program za četrtek; 20.00: klavirski koncert pro-
fesorja Pavla Sivica; 20.45: Fantje na vasi; 21.20:
radijski orkester, operna glasba; 22.00: čas, po-
ročila, lahka glasba (r. o.).

Četrtek, 4. oktobra: 12.15: Comedian Harmo-
nists (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, cigan-
ski orkestri na ploščah; 18.00: nekaj naših ko-
račnic (plošče); 18.20: pogovor s poslušalci; 18.50:
plošče po željah; 19.30: Knjižni pregled (Mrzel);
19.50: čas, jedilni list, program za petek; 20.00:
Obletnica podpisa reške resolucije; 20.20: slavni
violinisti na ploščah; 20.30: vokalni koncert Jo-
sipine Sivčeve; 21.00: radijski orkester, vmes čas

in poročila; 22.20: harmonika v duetu (Bergant
in Vampl).

Petek, 5. oktobra: 11.00: šolska ura: Ljubimo
prirodu (Herfortova Tilda); 12.15: glasbena sli-
ke iz prirode (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas,
slovenski vokalni kvintet v reproducirani glasbi;
18.00: izleti za nedeljo: Mojstrovka (Vlado Pe-
trič); 18.20: narodne pesmi v tercetu (sestre Stri-
tarjeve); 19.00: Dubrovnik; 19.20: pesmi iz Pri-
morja (plošče); 19.50: čas, jedilni list, program
za soboto; 20.00: prenos z Dunaja: simfoničen
koncert; 22.00: čas, poročila; 22.15: Malo za za-
bavo malo za ples (plošče).

Sobota, 6. oktobra: 12.15: Kaj pa to (nekaj
ugank v reproduciranem koncertu); 12.50: poro-
čila; 13.00: čas, orgle na ploščah; 18.00: radijski
orkester; 18.30: zabavno predavanje (Viktor Pir-
nat); 18.50: plošče; 19.00: zunanji politični pre-
gled (dr. Jug); 19.20: Ivan Mazuranič; 19.40:
plošče; 19.50: čas, jedilni list, program za ne-
deljo; 20.00: pevski zbor pravoslavne kapele;
21.00: radijski orkester: Jesen v orkestralni glas-
bi; 22.00: čas, poročila, plesna glasba (r. o.).

ZANIMIVOSTI

× **50 ljudi v plamenih.** Na ozemlju pretnogov-
nika pri Rudi v Češkoslovaški, nedaleč od nem-
ške meje se je v soboto pripetila grozna nesreča.
Odpadke, ki jih izločujejo v separaciji od dobrega
premoga, po večini prah, med katerim pa so tudi
kosi premoga, odvažajo z vagoni na poseben kraj.
Te vlake spremlja običajno množica brezposelnih,
ki se preživljajo na ta način, da izkopavajo iz
teh odpadkov posamezne kose premoga ter jih
prodajajo. Ko so tako v soboto spremljali vlak
s premogovnimi odpadki, je naenkrat švignil iz
enega izmed vagonov ogromen plamen 15 do 20
metrov visok in 20 m širok. Čeprav je plamen
trajal samo štiri sekunde, so bile posledice straš-
ne. Približno 50 brezposelnih, ki so bili slučajno
v bližini vagona, je plamen zajel ter jih grozno
opekel. S premogovnim prahom pokrita obleka
nesrečnežev je pričela goreti v plamenih. Slični
živim baklam so začeli begati okrog, kričaje na
pomoč. Mnogim so odpadla zoglenela ušesa in
nosovi, neki ženski pa celo prsa. Nekateri so
odhiteli preko zaračega pepela po pobočju ter
planili v bližnjo mlako, da bi pogasili plamene,
ali pa so se valjali po blatu, ki je nastal pri ga-
šenju premoga. Pri poizkusih, da bi strgali oble-
ko s telesa, so si mnogi nesrečneži odtrgali
tudi cele kose mesa. Obupno kričanje nesrečne-
žev se je čulo v 500 m odaljeno vas, odkoder so
takoj prihiteli reševalci pod vodstvom policijske-
ga poveljnika. Smrtono nevarno je bilo ranjenih
27 oseb, huje 15, ostali pa laže. Nesreča je nastala,
ker so zaradi neprevidnosti na premog nalo-
žili tudi žareč pepel, zaradi česar v notranjosti
nastali premogovni plini niso mogli uhajati, pa
so eksplodirali.

× **Ropar Lindberghovega otroka je priznal
svoj zločin.** Kakor znano je pred časom zbudil
veliko razburjenje v Ameriki in drugod po svetu
rop otroka Lindbergha, prvega letalca, ki je pre-
letel morje. Neznani zločinec je dobil veliko od-
kupnino, toda otroka ni vrnil, ker ga je bil umoril.
Nedavno pa so aretirali v New Yorku Nemca
Riharda Hauptmanna, ki je nanj padel ves sum,
da je otroka ugrabil in umoril. Pri zaslišanju je
aretirani Rihard Hauptmann izpovedal, da je bil
med vojno topničar in da je bil ranjen. Po vojni
je pred 11 leti odpotoval v Ameriko. Ko so ga
našli na parniku, kjer se je skrtil, so ga poslali
nazaj v Nemčijo. Nato je še dvakrat izkušal po
isti poti priti v Zedinjene države, kar se mu je
naposled posrečilo z napačnim potnim listom.
Hauptmann je priznal, da je ugrabil Lindbergho-
vega otroka v družbi z drugimi, zaenkrat pa jih
še ne more izdati. Vodja newjerseyske policije
polkovnik Schwarzkopf je izjavil, da je bil Haupt-
mann zaposlen v ladjedelnici kot tesar in da je
iz njenega lesa tudi lestvica, ki so se je zločinci
poslužili pri ugrabitvi Lindberghovega otroka.

Jugoslovenski javnosti!

Na mojo izjavo javnosti glede obdavčenja tvrdke Bat'a odgovarja v zagrebških „Novostih“ in beograjski „Stampi“ neki „Akcioni odbor za zaščito nacionalne kožarsko-preradjivačke radinosti“.

Ugotovil sem, kdo se skriva za Akcijskim odborom za zaščito nacionalne usnjarske delavnosti in kdo vodi kampanjo v imenu nacionalizma proti nam. To je konkurenca iz Zagreba:

Mavro Schönbaum, trgovec s čevlji, Ilica št. 31,

Feliks Neumann, lastnik trgovine s čevlji „Postola“, Ilica št. 61,

inž. Rihard Neumann, prokurist firme Hertman, d. d. trgovina z usnjem,

Jelačićev trg št. 25.

Na ta oglas sem odgovoril v sobotnih zagrebških časopisih naslednje:

Javnosti!

Trije trgovci s čevlji z Ilice pod imenom Akcijski odbor za zaščito baje nacionalne usnjarske stroke so odgovorili na mojo izjavo.

Ne vem, zakaj se gospodje sramujejo svojih imen in zakaj jih skrivajo pod firmo nacionalizma.

Gospodje so analfabeti v davčnih zakonih, če ne vedo, da obstoje poleg osnovnega in dopolnilnega davka še tudi drugi davki.

Izgleda, da gospodje sploh ne plačujejo skupnega prometnega kakor tudi ne luksuznega davka, če ne vedo, da tudi ti davki obstoje.

Pozivam gospode z Ilice, edine člane tega Akcijskega odbora, da objavijo svoje plačane davke in da potem tudi v pogledu davkov tekmujejo.

Resnica je:

Firma Bat'a je plačala v gotovini na račun davkov in dajatev za leto 1933 **Din 12.210.421**— skupaj s svojimi 127 prodajalnami, tako da odpade na eno prodajalno, pa celo na ono na deželi, blizu 100.000 dinarjev.

Za javnost bi bilo zanimivo, da izve, koliko plačajo davka gospodje iz Akcijskega odbora, ki imajo svoje trgovine na Ilici?

Laž je:

Da je sploh kedaj v usnjarski stroki in v stroki predelovanja usnja bilo zaposlenih 60.000 delavcev, pa so zaradi tega tudi številke izgubljenih dnevnih zaslužkov v znesku Din 360.000.000— izmišljene in neresnične.

Po statistiki Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je bilo zaposlenih v celokupni usnjarski in usnje predelujoči podjetnosti vključno industrijo in obrtništvo:

v juliju 1932 leta 1972 žensk 19.084 moških 21.056 skupaj

v juliju 1933 leta 2327 žensk 18.300 moških 20.627 skupaj

v juliju 1934 leta 2454 žensk 19.458 moških 22.912 skupaj

Iz tega je razvidno, da v treh letih naše proizvodnje v državi ne samo **ni padlo** število zaposlenih delavcev v usnjarski in usnje predelujoči stroki, **ne go je še celo naraslo za 1.856 članov.**

Iz vsega tega je jasno, da gospodje iz nacionalnega Akcijskega odbora ne delajo na tem, da javnost izve resnico, nego da javnost zavedejo v zmotu.

Izjavljam:

Naše delo ni naperjeno proti čevljarjem. Pozdravljamo osnovanje zadrugarstva in napredek v čevljarški obrti. Pripravljeni smo, da sodelujemo in pomagamo zadrugarstvu, da se z združenimi močmi borimo proti druginji.

Borimo se, da z niskimi cenami omogočimo milijonom jugoslovenskih konzumentov, da se obujejo z dobro obutvijo.

Borimo se, da dvignemo življenske prilike naših sodelavcev z dobrim zaslužkom, s pocenitvijo vsakdanjih potreb in s poboljšanjem delovnih in življenskih pogojev.

Borimo se, da kot privatno podjetje ne izostanemo niti pri eni tekmi, kjer se služi nacionalnemu ekonomskemu in socialnemu interesu naše države in naroda.

Toma Maksimović.

× **Tudi netopirji potujejo.** V zadnji zimi je neki nemški učenjak v okolici Berlina opremil kakšnih 3600 netopirjev v njihovih prezimovaliških z oštevilčenimi aluminijastimi skobicami. Te živali so danes v svojih poletnih bivaliških. S severa in vzhoda je med tem prejel številna poročila, iz katerih sklepa, da so ta poletna bivališča do 100 km daleč od prezimovališča. Čudno je to, da ni nobena živalca poletela proti zapadu ali jugu. Čeprav nimamo danes niti pojma o tem, kaj jih žene na potovanje, je gotovo, da imajo zelo razvit smerni in krajevni čut. Živali, ki jim je obročkal v bližini Berlina, so se vrstile natančno do svojega izhodišča, n. pr. kakšnega votlega drevesa. To dejstvo je tem bolj presenetljivo, ker letijo izključno ponoči in jim oko kot kažipot ne more rabiti. 100 km je dolga pot in če jo opravijo na zunaj tako slabotne živali, morajo biti izvrstne letalke. Netopirji letijo često celo vztrajneje in gibčneje nego ptice. Nekoč je z nekim tovarišem skušal z mrežo uloviti netopirja v zaprtem prostoru. Ni mu uspelo. Njegovi letalni švigi so neizčrpni in zelo površno označujemo ta let kot frfotanje. Netopirji so že po naravi letalski umetniki.

× **Kuhinjska knjiga kot poročni dar.** Mestni svet v Londonu je sklenil, da bo podaril vsakemu novoporočenemu paru kuhinjsko knjigo na pot v samostojno življenje. Po naključju je bila prva na vrsti hčerka nekega zelo znanega londonskega kuharja. Ako ji ni dal oče zadostnih navodil v kuharju, ji bo ta knjiga gotovo prav prišla. Vprašanje pa je, ako bo ta poseber dar vplival na mlade ljudi, da bi čim številneje stopali v zakonski stan, kar je bil pač namen mestnih posvetovalcev.

× **V deželi kredita.** Francoski profesor A. Penard je delj časa potoval po krajih južnega morja. Posebno so mu ugajale naravne lepote malajskih otokov, katerim je posvetil največjo pozornost. Ko se je vrnil domov, je opisal življenje in navade plemen, ki prebivajo po malajskih otokih. Na naši zemlji, piše med drugim Penard, ni naroda, ki bi toliko posojeval, kakor domačini na malajskih otokih. Kdor ima le majhen kos zemlje, nekaj živine ali sadnega drevja, lahko dobi posojilo na prihodnje sadje, na tele ali sploh na vsako vredno stvar. Pa tudi tisti, ki ničesar nimajo, dobe posojilo na račun morebitnega zasluga, ker ima končno vsak človek upanje, da bo danes ali jutri kaj zaslužil ali izkoristil konjunkturo. Samo poedinci, «ki so jih duhovi in sreča popolnoma zapustili», morajo računati s tem, da bodo svoje dolgove, ki so jih naredili, morali odplačati s prisilnim delom v korist upnika. Najbolj zanimivo je, da kljub žalostnim izkušnjam, ki jih imajo upniki z dolžniki tudi na tem delu sveta, ljudje še vedno prav lahko dobe kredit. To je tembolj čudno, ker v teh krajih sploh ne poznajo tožb proti nepoštenim dolžnikom in ne dražb. Sodišča in sodnike pač imajo na malajskih otokih, ker so jih uvedli Evropeci, vendar pa domačini o tem nočejo ničesar slišati in urejajo svoje zadeve po svojih starih navadah. Če se malajski upnik prepriča, da mu njegov dolžnik noče plačati, gre ponoči na polja in vrtove svojega dolžnika in nese s seboj viden znak, tako imenovani znak tabu. Ta znak je podoben našim strašilom po poljih za ptice. Ko pride dolžnik na svoje polje in zapazi ta znak, takoj ve, da je upnikovega potrpljenja konec. Za vse druge, ki so znanci, prijatelji ali sosedje dolžnika, pomeni to, da je na to posest pritisnjen pečat. Noben Malajec si ne upa stopiti na polje, ki je pod varstvom znaka tabu, še manj pa vzeti z drevja sadje, ker je to po veri domačinov zločinstvo, katero duhovi strogo kaznujejo. Tako verujejo, da duhovi takega zločinca takoj spremenijo v neko nečisto žival. Ti strogi zakoni in predpisi, ki so Malajcem zelo resna stvar, vplivajo tedaj tudi na dolžnikove prijatelje, znance in sosede, da mu leti priskočijo na pomoč in ga rešijo dolga in tabuja. Najbolj zanimiva pa je tozadevna navada na malajskem otoku Niasu. Če upnik noče več čakati dolžnika na plačilo, si nekoga dne kupi

nekaj obleke in drugih najpotrebnejših stvari in gre v hišo svojega dolžnika. Tam se nastani kakor doma. Zasede najlepše prostore, ki jih imajo navadno za častne goste, in si da streči po svoji mili volji. Dolžnik ne sme vreči svojega upnika iz hiše, marveč mu mora dati piti in jesti najboljše, kar ima v hiši. Seveda je tak gost silno neprijeten in zato se ga skuša dolžnik čimprej rešiti, kar pa želi tudi upnik sam. Dolžniku ne preostane drugega, kakor da plača dolg. Ta način se konča redno s popolnim uspehom. Usodno bi bilo, če bi bile take navade tudi pri nas. Tedaj bi upniki sploh ne stanovali v svojih hišah, marveč bi spali v čisto skromnih stanovanjih svojih dolžnikov ali pa v krasnih palačah velikih bank.

× **Pet let na Wranglovem otoku.** Angleški listi poročajo, da se je ruskemu ledolomilcu «Krasinu» naposled posrečilo rešiti rusko znanstveno družbo, ki je živela povsem osamljena in odrezana od sveta celih pet let na Wranglovem otoku. Znanstvena družba naj bi po načrtu ostala na otoku dve leti, toda ostati je morala na njem tako dolgo, ker pomožna ruska ekspedicija ni dosegla svojega smotra, ker se ni posrečilo predreti po morju skozi debelo plast ledu do Wranglovega otoka. Člani znanstvene družbe za tako dolgo bivanje v ledenih krajih niso bili opremljeni, niti preskrbljeni. Ves ta čas niso imeli stika s svetom, kajti baterije njihove radijske postaje so bile že obrabljene. Koliko so pretrpeli, si težko misli človek, ki ne pozna življenja v večnem ledu in snegu.

× **Smeš za zdravilo.** Pariški zdravnik doktor Pierre Vachet je začel zdraviti bolnike na poseben način. V nedeljah dopoldne se zbira truma utrujenih mož in žensk, gosposinj, uradnikov in uradnic, trgovcev, starcev, v pariškem dušeslovnem zavodu, da bi se udeležili zdravilnega smejanja dr. Vacheta. «Zaprte oči, uspravajte svoj duh, poslušajte dobro, kaj vam bom rekel,» poveljuje dr. Vachet in nadaljuje: «Miren sem... močan sem... zdrav sem...» Šestdeset ali sedemdeset ust ponavlja te besede. Zdajci zapove zdravnik: «Smejte se!» Oglasi se gramofon. Plošča je neumna, proizvaja eno samo vrsto krohotnih napadov. V enem kotu se nekdo zasmee, takoj mu sledi vsa truma. Vse se krohoče kakor brez uma. Nazadnje zapove zdravnik, naj odprejo oči. No, oči se odpro, vsi obrazi so vedri, nekateri se od veselja jočejo. Ljudje so baže pozabili vse skrbi in bolečine in so srečni.

× **Orel je odnesel otroka.** Ta zgodba priča, kako močan ptič je orel. Večkrat je napadel tudi že desetletne pastirje na paši in jih izkušal odnesti. V norveški vasi Istrenamdalen se je igrala pred hišo štiriletna deklica. Nenadno je priletel iz velike višine orjaški orel, zgrabil otroka in ga odnesel s seboj. Na mah so bili vsi vaščani pokoncu. Oboroženi z vsem mogočim orodjem so šli za orlom in našli njegovo gnezdo po deveturnem iskanju. Blizu gnezda so našli tudi odneseno deklico, ki pa je bila le malo poškodovana in še živa.

Kaj premišlujete?

Ne vem, kje naj si kupim blago za novo obleko.

Tu ni nič za premišljevanje, temveč pišite še danes Trgovskemu domu Stermecki po vzorce, ker tam je ogromna izbira v suknu, kamgarnu, ševjotu in drugem blagu za moške obleke. Vse blago je dobre kakovosti in cene so zelo nizke.

Trgovski dom
Stermecki

Tovarna perila in oblek

Celje št. 97.

Izdeluje na željo obleke in drugo konfekcijo po meri v nekaj dneh.

Čenki in vzorci zastoj.

× **Velika novost v letalstvu.** Iz Londona poročajo o veliki pozornosti, ki jo je vzbudilo letalo z jadralnimi krili, narejeno tako, da se lahko spusti navpično na tla. Spustilo se je na poslopje glavnega londonskega poštnega urada, kjer je nekaj časa viselo nad streho, potem je pa zopet odletelo naprej. Gre za poizkus, da bi letala sprejemala pošto neposredno iz poštnih poslopij. Pilot je izjavil, da bi se bil lahko brez vsakih težkoč spustil na poštno poslopje in znova odletel, če bi bila streha ravna. Prebivalci onega dela mesta, nad katerim je letelo novo letalo, so kar strmeli, ko se je letalo ustavljalo v zraku in dolgo stalo nepremično na enem mestu. Letalo se je navpično dvignilo in spuščalo nad strehe, potem je pa zopet letelo naprej. Novo letalo preizkuša letalsko ministrstvo, ki je dovolilo polete nad mestom, potem ko se je prepričalo, da je letalo zanesljivo. Ministrstvo namerava porabiti novo letalo na zračnih progah na velike daljave za prevažanje pošte in potnikov nad onimi mesti, kjer se letala na dolgih zračnih progah ne spuščajo na letališča.

Ali se hočete REVMATIZMA, PROTINA iznebiti?

Natezanje in bodenje po udih in sklepkih, zatečeni udje, sključenje rok in nog, natezanje, trganje in bodenje po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči so pogosto posledice revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, sicer bolečine še bolj napredujejo.

Nudim Vam

zdravilno, sečno kislino raztvorjajoče, presnavljanje in izločevanje pospešujoče domače pitno zdraviljenje, ki se na umeten način popolnoma prirodno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega vreleca, ki ga je dobrotljiva mati naroda poklonila bolnim ljudem.

Pišite mi takoj pa dobite od mojih po vseh deželah obstoječih skladišč popolnoma **brezplačno in poštne prosto** poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o neškodljivosti tega sredstva in njegovem hitrem delovanju.

Poštna nabiralnica: Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt. H. 286.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Dušeni piščanci. Mlade piščance očisti in razpolovi, potem odluči prsne kose mesa, jih nasoli in pusti, da se razsole. Ostale kose piščancev s kostmi vred in vso zelenjavo (kakor za govejo juho) pa deni z malo vode kuhati. Ko so kuhani, jih vzemi na krožnik in naj se malo shladijo. V juho, v kateri si jih kuhala, pa deni dušit prsne kose mesa piščancev in naj se tako dolgo duše, da so mehki in se je juha skoro vsa podušila. Zdaj oberi vse meso s kosti in to meso zmelj dvakrat na strojčku, ali pa prav drobno seseklaj, če nimaš strojčka. V kozi razbeli malo narazane slanine ali masti, prepraži malo čebule, sesekljanih jurčkov in zelenega peteršilja. Ko se je to malo podušilo, primešaj zmleto meso, prideni nekaj žlic kisle smetane in juhanove dišave, dobro premešaj, a vreti ne sme več. Zdaj naloži v toplo skledo najprej zmleto meso in po vrhu dušene kose piščancev, okoli njih ali pa v posebni skledi daš dušen riž ali krompir ali pa ocvrte valjance, če hočeš, tudi solato.

Špinača brez prežganja je posebno priporočljiva za bolnike. Špinačo operi, popari, ocedi in drobno seseklaj. V kozi razbeli sirovega masla ali pa masti, prepraži malo čebule in stresi sesekljano špinačo na mast, dobro zmešaj, osoli, dodaš nekaj žlic kisle smetane; ko enkrat premešano duši. Ko se je špinača dušila pol ure, dodaš nekaj lic kisle smetane; ko enkrat prevre, vre, daš na mizo.

Špinača pripravljena kot solata. Špinačo dobro operi, nato jo polij z mrzlo vodo in naj stoji tako v slani vodi eno uro. Ko si jo na situ dobro ocedila, jo pripravi kakor navadno solato s kisom in oljem.

Korenček ali kolerabe v solati. Korenček ali kolerabice očisti in zreži na tanke rezance. Polij z mrzlo-slano vodo in naj se namaka eno uro. Ocedi in pripravi kot solato z oljem in kisom. Komur pa ne ugaja sirov korenček, temu ga prekuhaj v slani vodi in potem hladnega pripravljaj z oljem in kisom.

Praktični nasveti

Če se v obraz zelo potiš, si ga vsako jutro umij z vodo, v kateri raztopiš žlico boraksa.

Proti slabemu spanju. Mnogo je ljudi, ki zvečer, ko ležejo spat, dolgo ne morejo zaspati. Največkrat so temu krive noge. Preden se vse telo ne segreje, človek ne more zaspati. Če imaš mrzle noge, si jih okoplji v topli vodi, preden ležeš v posteljo, in jih potem še zavij v kako volneno reč. Ali pa segrej opeko in si jo položi k nogam, da se noge dobro segrejejo. Spanec bo potem prišel sam od sebe. Kdor ima vedno mrzle noge, naj izpije, preden leže spat, še eno skodelico vročega kamiličnega ali pa baldrijanovega čaja. To pomiri živce in dobro stori žolodcu.

Ako ti teče kri iz nosa, si deni mrzle obkladke na čelo in tilnik in bodi nekaj časa čisto miren. Ako kdo tuintam krvavi iz nosa, ni to še nič hudega; če se pa to le prepogosto dogaja, je znak slabokrvnosti in je treba vprašati zdravnika za svet.

Kuhinjski lijak. Z lijakom ima gospodinja večkrat preglavice, ker se rad zamaši zaradi maščobe, ki se nabira po njem. Zato je treba od časa do časa nasuti v lijak nekoliko klorovega apna, in sicer najbolje zvečer, drugo jutro pa vliji noter vrele vode. S tem odstraniš vso maščobo iz lijaka in obenem tudi smrad.

Kako preženemo miši. Dobro sredstvo je oleandrovo listje. Suho listje zdrobi ali zmelj, pomešaj z drobnim peskom in ga nasuj po kotih in mišjih luknjah. Duh oleandrovega listja je mišim zelo zopern, pa se kaj kmalu izgubijo iz takih

krajev. To sredstvo je praktično zlasti za preganjanje miši iz jedilnih shramb. Z vrta pa preženeš miši, ako natlačiš po luknjah v petrolej namočene krpice.

V emajlirano posodo ne smeš vliji mrzle vode, če je posoda še vroča. S tem posodo samo pokvariš, da dobi kmalu razpoke. V emajlirano posodo tudi ne pokladaj nožev in vilic, ker s tem raniš emajl, ki se potem rad kruši.

Slab duh iz loncev odpraviš, ako jih deneš pod vodovod in pustiš dalje časa teči vodo nanje. Če pa nimaš vodovoda, jih položi v potok ali pa v škač, vendar moraš tam vodo večkrat premenjati.

Griže se varujemo v prvi vrsti s snago rok, in sicer si velikokrat na dan omijemo roke z milom v vroči vodi, ki smo ji dodali žlico lizola na tri litre vode. Za znotraj jemljemo vsak dan po nekaj strokov česna, ki ima celo pri že nastopivši boleznih zdravilni uspeh. Varujmo se presnih jedi in pa vina in žganja, ki nič ne koristita, temveč le zmanjšujeta odpornost proti okužbi.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V starem gradu.

Gost: «Kaj se nočni strah ne prikaže več? Ze dve noči ne straši.»

Oskrbnik: «Gospod, to je žalostno poglavje. Strah je vzel našo kuharico in odpotovala sta na ženitovanjsko potovanje.»

Zakonska vzajemnost.

Mož: «Povedati ti moram, da se midva z ženo imenitno izpopolnjujema.»

Prijatelj: «Torej si v zakonu srečen.»

Mož: «Ona vidi namreč samo moje napake, jaz pa samo njene.»

Koristna žival.

Učitelj: «Kdo mi ve imenovati kako koristno žival?»

Mihec: «Konj, gospod učitelj!»

Učitelj: «Dobro. Kako pa konj koristi človeku?»

Mihec: «Tako, da lahko nanj dobi stavo na dirkah.»

Obilna izbira.

Gost: «Natakarkaj, kaj imate za večerjo?»

Natakarkaj: «Jetra z zeljem.»

Gost: «Ničesar drugega?»

Natakarkaj: «Lahko jih dobite tudi brez zelja.»

Hčerka.

Oče: «Marica, kaj pa delaš svoji punčki?»

Marica: «Saj vidiš, da ima bele ustnice. Pobarvala jih bom z vinom.»

Oče: «Z vinom? Saj vino ne dela rdečih ustnic!»

Marica: «Dela jih, dela, saj mi je mama zadnjič rekla, da imaš ti od vina tako rdeč nos.»

Mestni otrok.

Verico so poslali starši na kmete, da nekoliko spozna podeželsko življenje. Čez nekaj dni je poročala Verica o svojih uspehih domov in je pisala takole: «Včeraj me je vzela gospodinja s seboj v hlev, da mi pokaže, kako se molzejo krave. Jaz pa sem se krave tako ustrašila, da so se mi vsi smejali. Prosila bom zato gospodinjjo, naj mi prihodnjč dovolji, da pomolzem telička, ki je videti manj strašen od krave...»

Potem naj pove.

A: «Poglej tole dražestno plavolasko, kako krasne oči ima. Čisto me je očarala. Kaj misliš, ali bom imel uspeh pri nji?»

B: «V takih primerih je težavno biti prerok. Prosim te pa, da mi poveš, če boš imel uspeh.»

A: «Zakaj se pa tako zanimaš za to?»

B: «Ker sem njen mož.»

Za Vas imamo:
Violine . . . 69 Din
Gitar . . . 138 Din
Mandoline 95 " Harmonike 69 "
Tambure . 68 " Gramofone 465 "
Zahtevajte brezplačni katalog.
MEINEL & HEROLD
tovarna glasbil
pr. podr. MARIBOR št. 104

MALI OGLASI

227

Kps 66/34-3.

V IMENU NJEGOVEGA VELIČANSTVA KRALJA!

Obtoženi Petkovšek Franc, rojen 31. III. 1896. v Podkrajju, pristojen v Col (Italija), r.-k. vere, oženjen delavec v Hotederski št. 102, sin Jakoba in Terezije, rojene Bajc, nekaznovan,

je kriv,

da že delj časa, zlasti v letu 1934., v Hotederski dolži svojo ženo Petkovšek Marijo, da Rozman Andrej, posestnik in mizarski mojster v Hotederski, k njej hodi, s tem pa o Rozmanu Andreju raznaša nekaj neresničnega, kar utegne škodovati njegovi časti in njegovemu dobremu imenu ali gospodarstvenemu kreditu.

Zakrivil je s tem prestopek zoper čast po § 301./1. k. z. in se obsoja

po istem zakonitem določilu z ozirom in z uporabo določila § 305. k. z.

na en dan zopora in na 50 Din denarne kazni, plačljive v smislu § 43. k. z. v enem mesecu po pravnomočnosti sodbe, in katera denarna kazen se v smislu §§ 7. in 287. k. p. v slučaju neizteljivosti izpremeni v nadaljnji en dan zopora; dalje po § 310. k. p. na plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni, ki se v smislu § 309. k. p. izrečejo za izterljive. Obtožencu se naloži, da v smislu § 305. k. z. sodbo ob svojih stroških objavi v teku sedmih dni v tedniku «Domovini».

Sresko sodišče v Logatcu, oddelek I,
dne 15. junija 1934.

Dobra oblačila

Vam nudimo za majhen denar.
A. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14.

Hranilne knjižice

kupujemo za polno vrednost na obroke. Ponudite jih brez posredovalcev tvrdki: «Prihika» v Ljubljani, Kersnikova ulica št. 7. 221

Prokletstvo ljubezni,

pretresljivi roman v dveh delih. V zalogi ga je še nekaj vezanih izvodov po znižani ceni 40 Din. Naroča se pri upravi «Slovenskega Naroda», Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5. Z naročilom je poslati tudi znesek. 222

Zakroženo posestvo

v izmeri 25 oralov se takoj proda. Posestvo sestoji iz hiše, gospodarskega poslopja, dveh kozolcev, lepe njive, travnikov, sadonošnika, gozda in vsega potrebnega inventarja, ima krasno lego ter je oddaljeno pol ure od železnice in trga Sevnice. V hišo se lahko takoj vseli (brez preužitka. Ponudbe sprejema Jožef Merc, restavrajter v Sevnici ob Savi. 229

Stanovalec, zaupna oseba,

najrajši upokojenec ali zakonski par brez otrok, se vzame v majhno hišo v nekem vinogradu v Ptujju.
Naslov pove uprava «Domovine» 224

Prodajamo na obročna odplačila švedske posnemalnice za mleko in brzoparilnice za krmo.

Sprejmemo potnike.
«Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25/L.

Pletilne stroje prodaja na obroke Tehna, Ljubljana, Mestni trg št. 25/L.

Zago polnojarmenico, krožno žago in stroj za rezanje remeljnov,

vse v dobrem stanju, proda zbog opustitve obrata: Franc Majdič, mlin, Vir, pošta Dob pri Domžalah.